

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Д ДИ НА VIII

33-4

„JUFIZ III“

Uz neposrednu svestranu pomoć Filatelističkog saveza Hrvatske i uz materijalnu pomoć Generalne direkcije PTT — Savez filatelista Jugoslavije organizovao je u Zagrebu, od 20—27 maja ove godine Treću jugoslovensku filatelističku izložbu pod Visokim pokroviteljstvom Pretsednika Republike Josipa Broza — Tita.

Po svemu onome što je do sada urađeno za „Jufiz III“ od strane Izložbenog odbora, ova izložba — prva međunarodnog karaktera na tlu Jugoslavije — predstavlja posebnu veoma interesantnu i značajnu međunarodnu filatelističku manifestaciju.

Međunarodna filatelistička federacija FIP-a je kroz službeni bilten popularisala „JUFIZ III“ kao filatelističku izložbu međunarodnog karaktera.

Na ovoj velikoj međunarodnoj filatelističkoj izložbi učestvovali su svojim izlošcima filatelističke organizacije i filatelisti iz 41 zemlje svih kontinenata — i to u takmičarskoj grupi 251 izlagač od toga 94 izlagača iz Jugoslavije a 157 izlagača iz ostalih zemalja.

U službenom delu izložbe učestvovali su 35 poštanskih uprava, također sa svih pet kontinenata sveta. — Osim toga u zvaničnoj skupini učestvuju i poznati grafički zavodi: Courvoisier iz Švajcarske, Austriska državna štamparija iz Beča i Zavod za izradu novčanica iz Beograda.

Naši i strani filatelisti i poštanske uprave izložiće svoje izloške u dve najveće dvorane novog dela Zagrebačkog Velesajma, dok omladinski izlošci biće smešteni u izložbenoj dvorani Poštanskog muzeja u Zagrebu. — Ukupna izložbena površina zauzeće oko 4500 m².

Svi prijavljeni izložbeni objekti biće smešteni u 1340 vitrina.

Po broju prijavljenih poštanskih uprava koje će izlagati svoje eksponate ova će izložba biti obimnija od prošlogodišnjih najvećih međunarodnih filatelističkih priredbi: „Norwex-Oslo 1955“, „Stockholmia 55“, „WESTROPA“ i „PRAGA 1955“.

Uopšte uzev „JUFIZ III“ je dobila karakter značajne međunarodne filatelističke izložbe, za koju u međunarodnim filatelističkim krugovima i u našoj zemlji vlada veliko interesovanje.

Održavanje izložbe biće obeleženo dvema prigodnim markama.

Najbolji izlošci nagradiće se zlatnim, srebrnim i bronzanim medaljama i diplomama.

Za vreme održavanja izložbe predviđeni su raznovrsni izleti, i kulturno umetnički zabavni programi.

21. maja će se održati u Zagrebu i IV redovna godišnja skupština SFJ.

Za posetioce izložbe Generalna direkcija jugoslovenskih železnica odobrila je popust od 25% na železnicama i parobrodima. Grupne posete članova Sindikata od najmanje 5 osoba — imaju pravo na popust od 50%. — Obrasce za ovakva putovanja daju železničke stanice. — Ako su članovi sindikata iz raznih podružnica — sačini se spisak sa poimeničnim nabranjem učesnika grupnog putovanja i naznakom brojeva njihovih članskih karata — koji se spisak treba overiti kod nadležnog Sreskog sindikalnog veća.

Savez filatelista Jugoslavije smatra, da bi svi naši filatelisti trebalo da posete ovu našu prvu međunarodnu filatelističku izložbu u što većem broju kolektivno i pojedinačno.

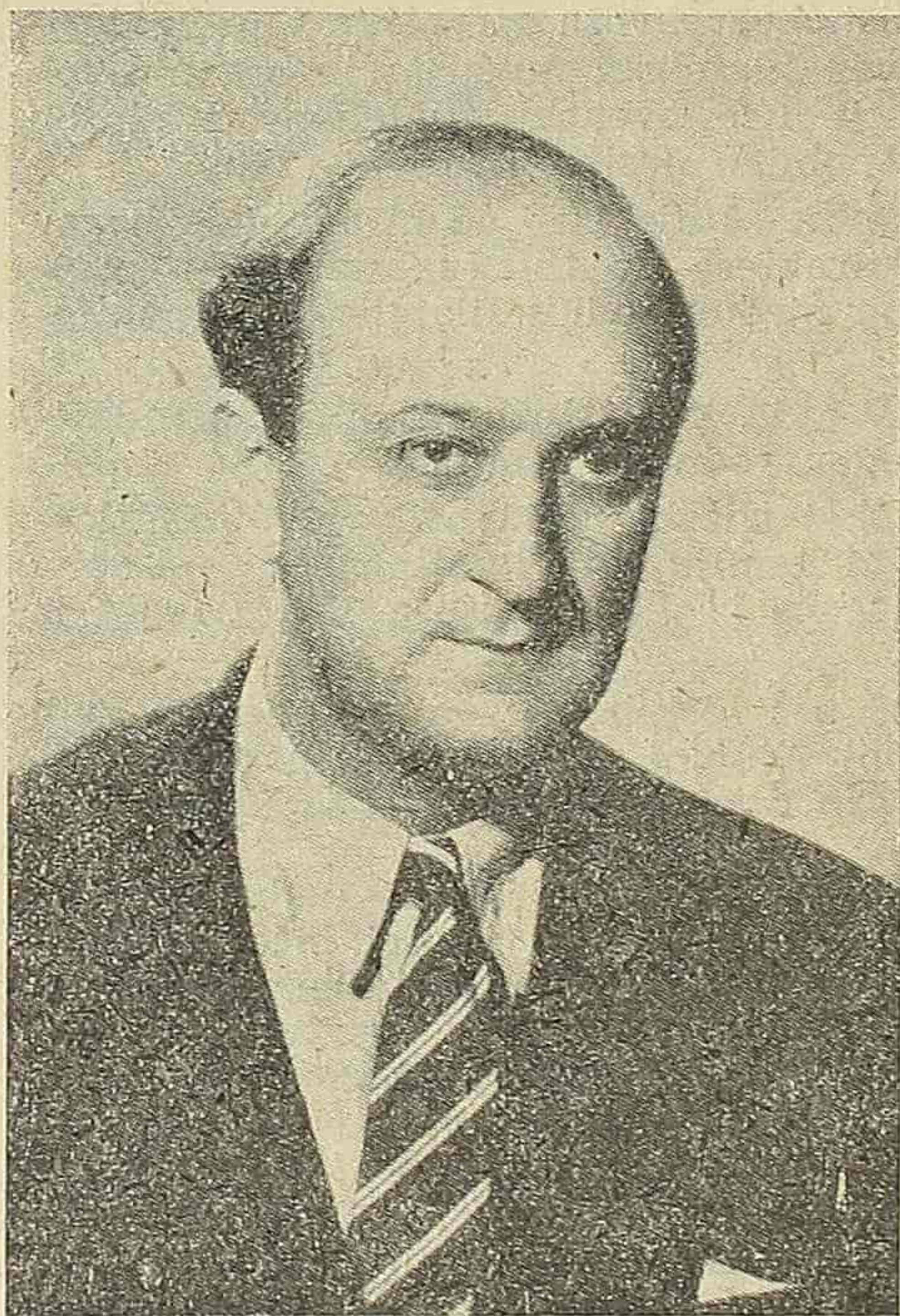
Ing. arh. Živa M. Đorđević
Pretsednik SFJ.

OSMA REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

Na dan 25 marta 1956 godine održana je u Beogradu, u prostorijama Jugoslovenske banke za spoljnu trgovinu — u ulici „7 juli” br. 21 Osmo redovna godišnja skupština Saveza filatelista Srbije.

Skupštinu je otvorio u 9 časova Pretsednik Saveza filatelista Srbije Ing. Živa M. Đorđević konstatujući da je, u smislu čl. 12' stav 5 Pravila Saveza filatelista Srbije, za donošenje punovažnih odluka potrebno prisustvo na skupštini najmanje polovina svih izabranih delegata i da je broj prisutnih delegata nedovoljan, pa je odložio početak rada skupštine za jedan čas.

U 10 časova Pretsednik Đorđević je otvorio skupštinu i pozdravio prisutnog počasnog pret-

Ing. Živa M. Đorđević
pretsednik SFJ i SFS

sednika SFS Ing. Aleksandra Petrovića. Zatim je umolio skupštinu da izabere Radno pretsedništvo, 2 zapisničara i 2 overača zapisnika.

Skupština je izabrala u Radno pretsedništvo: Ing. Živu M. Đorđevića, Ristu Aćimovića i Dr. Nikolu Grujića; zapisničare Mihaila Simonovića i Božidara Paškovića, a za overače zapisnika Mirka Habdiju i Dušana Petkovića.

Posle ovoga, Pretsednik Đorđević je predložio skupštini dnevni red — objavljen na vreme, u duhu Pravila SFS u „Filatelisti” br. 1—2/56 god. — koji je skupština jednoglasno usvojila i nastavila po njemu dalje svoj rad.

Po tač. 2 dnevnog reda u Verifikacionu komisiju izabrani su Milan Vlasisavljević, Vojislav Mandić i Dr. Slavko Esminger.

Iza ovoga po tač. 3 dnevnog reda pročitali su izveštaje: a) Milan Gavrilović, sekretar SFS — izveštaj Upravnog odbora SFS; b) Dragoslav

Radenković, blagajnik SFS; c) Božidar Pašković, pretsednik Nadzornog odbora SFS — izveštaj Nadzornog odbora SFS i d) Stevan Valter, pretsednik Suda časti SFS — izveštaj Suda časti.

Na kraju tač. 3 dnevnog reda izvestilac verifikacione komisije, Milan Vlasisavljević, pročitao je izveštaj verifikacione komisije: da skupštini prisustvuje dovoljan broj izabranih delegata i da skupština može punovažno da radi i odlučuje. Skupština je jednoglasno usvojila ovaj izveštaj.

DISKUSIJA I ODLUKE

Po tač. 4 dnevnog reda o pročitanim izveštajima diskutovali su Ing. Aleksandar Petrović, Tihomir Delja, Dr. Nikola Grujić, Nemanja Uvalić, Milorad Birovljev, Ing. Mirko Verner, Božidar Pašković, Josip Bourek, Ing. Živa Đorđević, Siniša Ostojić, Rista Aćimović, Blagoje Petrović, Sava Avramov, Ljudevit Vujković, Milan Gavrilović, Đorđe Dvornić, Dragoslav Radenković, Borko Stanković, Milan Vlasisavljević i Andrija Šarčević.

Kroz izveštaj i diskusiju pohvaljeni su za svoj aktivni i nesebični rad: Redakcioni odbor časopisa „Filatelista”, a posebno njegov odgovorni urednik Rista Aćimović i članovi Redakcionog odbora Ing. Mirko Verner i Ing. Aleksandar Petrović; sekretar SFS Milan Gavrilović; službenik SFS Dimitrije Janićijević i Sava Avramov iz Novog Sada, koji je znatno doprineo jačanju finansijskih sredstava časopisa, prikupljajući oglase za časopis.

U toku i na kraju diskusije skupština je donela sledeće odluke: 1) da se od 1 aprila ove godine poveća članarina za odrasle članove od 40 na 60 dinara, s tim da i dalje primaju besplatno časopis, a za omladince da ostane ista članarina kao i do sada; 2) da se ovlašćuje novi Upravni odbor SFS da rasmotri zalihe starih brojeva časopisa „Filatelista” i donese odluku o njihovoj prodaji podružnicama i povereništvima po sniženoj ceni; 3) da se Dimitrije Janićijević nagradi sa 5000 din.; 4) da se Savi Avramovu dodeli nagrada od 20 neponištenih serija „flore” sa klaserom; 5) da se predloži Savezu filatelista Jugoslavije da zamoli Generalnu direkciju PTT da izda prigodne marke sa likovima književnika Jovana Sterije Popovića, Alekse Šantića i Janka Veselinovića, i sa likom kompozitora Stevana Mokranjca; 6) da se obrazuje Odbor za proslavu 10-godišnjice osnivanja Saveza filatelista Srbije; 7) da se putem sakupljanja pretplate izradi značka Saveza filatelista Srbije i 8) da se pozovu svi članovi i sve podružnice i povereništva SFS da u svojoj sredini što više popularišu „JUFIZ III”, da odmah osnuju štedni fond i da skupno posete ovu našu najveću filatelističku izložbu.

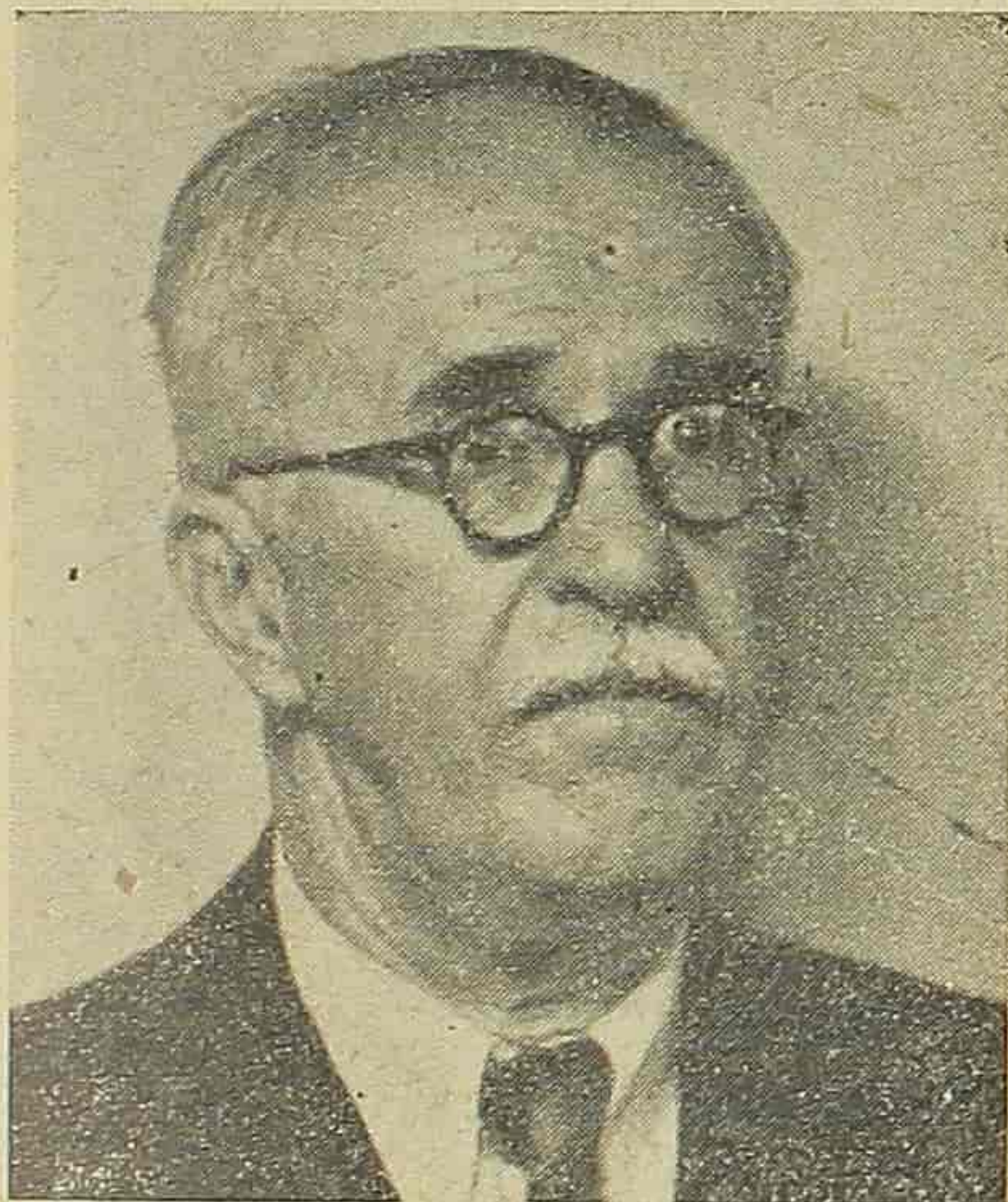
Posle ovoga, na predlog Pretsednika Ing. Žive M. Đorđevića, skupština je odlučila i ovlastila novi Upravni odbor SFS da, na bazi pročitanih izveštaja, vođene diskusije i donesenih odluka sačini zadatke za dalji svoj rad i založi se da ih sve realizuje do iduće redovne godišnje skupštine SFS.

Na kraju je skupština jednoglasno usvojila izveštaj Upravnog odbora SFS sa svim predlozima u njemu, zatim izveštaj blagajnika, Nadzornog odbora SFS i Suda časti SFS i dala razrešnicu dosadanjoj Upravi SFS.

ZLATNE ZNAČKE SFS

Onda se prešlo na tač. 5 dnevnog reda, pa je Pretsednik SFS Đorđević izvestio skupštinu da je plenum SFS na dan 24 marta ove god., na predlog Ing. Mirka Venera, usvojio jedno-

glasno predlog Pravilnika o nagrađivanju zaslužnih filatelista i podružnica počasnom „zlatnom značkom Saveza filatelista Srbije“ i odlučio je da ga danas Upravni odbor SFS predloži na usvajanje VIII Redovnoj godišnjoj skupštini SFS. U vezi ovoga drug Đorđević je istakao da se odavno ukazala potreba da se u našoj organizaciji uvede neka trajna počasna nagrada visokog ranga, koja bi se, kad zato bude osnova, a najviše jednom godišnje, na redovnoj godišnjoj skupštini, po jednom strogom kriterijumu, dodeljivala zaslužnim filatelista i podružnicama za njihov doprinos na organizacionom učvršćenju, razvitku i uopšte unapređenju SFS i SFJ, kao i na unapređenju filatelije u Srbiji i Jugoslaviji. Sa ovih razloga, rekao je drug Đorđević, plenum Uprave SFS je juče odlučio da se uvede nagrađivanje „zlatnom značkom SFS“, usvoji Pravilnik o ovom nagrađivanju i predloži skupštini da ga i ona usvoji. Zatim je Pretsednik SFS pročitao pomenuti Pravilnik, pa ga je skupština, uz aplauz, jednoglasno usvojila.

Ing. Al. J. Petrović
počasni pretsednik SFS

Posle ovoga drug Đorđević je izvestio skupštinu da je, na njegov predlog, plenum Uprave SFS na dan 24 marta ove god. jednoglasno odlučio da predloži skupštini da se prva „zlatna značka SFS“ dodeli počasnom Pretsedniku SFS Ing. Aleksandru Petroviću za njegov veoma plodonosan dugogodišnji rad u oblasti filatelije. Tom prilikom Pretsednik SFS je istakao da je Ing. Petrović bio na raznim odgovornim rukovodećim dužnostima u našoj organizaciji, da je bio odgovorni urednik našeg časopisa, da je uvek bio aktivan u našoj organizaciji, da je i danas aktivan, i da je ovakvim svojim radom mnogo doprineo za razvitak filatelije u Srbiji i Jugoslaviji.

Po završetku izlaganja druga Đorđevića Skupština je jednoglasno uz buran aplauz prihvatila ovaj predlog i odlučila da se prva „zlatna značka Saveza filatelista Srbije“ dodeli počasnom pretsedniku SFS Ing. Aleksandru Petroviću.

Iza ovoga pretsednik Ing. Đorđević je za momenat napustio pretsednički sto, prišao Ing. Petroviću, toplo mu čestitao u ime Saveza filatelista Srbije i predao mu prvu „zlatnu značku SFS“, koju je ing. Petrović, snažno uzbuđen, poljubio. A onda je Pretsednik SFS stavio značku na grudi Ing. Petrovića, još jednom mu čestitao i sa njim se srdačno poljubio. Ovu dirljivu svečanost skupština je propratila toplim

dugotrajnim aplauzom, odajući još jednom svesrdno zahvalnost našem Počasnom pretsedniku SFS za sve ono što je do sada učinio za razvitak filatelije u našoj zemlji.

NOVA UPRAVA SFS

Pošto više nije bilo nikakvih predloga Uprave SFS, podružnica, povereništava i članova to se prešlo na tač. 6 dnevnog reda — na biranje nove Uprave SFS.

Na predlog Tihomira Delje i Ing. Mirka Vernerera Skupština je po šesti put jednoglasno izabrala za pretsednika Saveza filatelista Srbije Ing. Živu M. Đorđevića iz Beograda.

Zatim je na predlog Ing. Žive M. Đorđevića Skupština jednoglasno izabrala novu upravu SFS, i to:

UPRAVNI ODBOR SFS:

- 2) Ing. Mirko Verner (Novi Sad)
- 3) Mirko Habdija (Beograd)
- 4) Dušan Petković (Beograd)
- 5) Dragoslav Radenković (Beograd)
- 6) Tihomir Delja (Beograd)
- 7) Siniša Ostojić (Beograd)
- 8) Dragoljub Ranković (Beograd)
- 9) Milan Gavrilović (Beograd)
- 10) Dragoslav Stefanović (Beograd)
- 11) Dr. Slavko Esminger (Beograd)
- 12) Ljubivoje Ilić (Beograd)
- 13) Milan Ilić (Beograd)
- 14) Dragomir Lučić (Beograd)
- 15) Milan Ivanović (Beograd)
- 16) Vladimir Mojsović (Novi Sad)
- 17) Sava Avramov (Novi Sad)
- 18) Vojislav Mandić (Beograd)
- 19) Krešimir Maleš (Zemun)
- 20) Branislav Novaković (Beograd)
- 21) Mihailo Simonović (Beograd)
- 22) Dr. Nikola Grujić (Novi Sad)
- 23) Andrija Šarčević (Subotica)
- 24) Branko Rašković (Novi Sad)
- 25) Josip Bourek (Valjevo)
- 26) Aleksandar Nenadović (Niš)
- 27) Žarko Božjak (Zrenjanin)
- 28) Milan Vlasisavljević (Vršac)
- 29) Kosta Brankov (Sombor)
- 30) Ljudevit Vujković (Subotica)

Na svom prvom sastanku, održanom odmah po završetku skupštine, novoizabrani Upravni odbor SFS se konstituisao. Na predlog pretsednika SFS Ing. Žive M. Đorđevića izabrani su, i to:

- za p. pretsednika — Ing. Mirko Verner (Novi Sad)
- za p. pretsednika — Dragoslav Stefanović (Beograd)
- za sekretara — Milan Gavrilović (Beograd)
- za pomoćnika sekretara — Mihailo Simonović (Beograd)
- za blagajnika — Dragoslav Radenković (Beograd) i
- za distributera maraka — Vojislav Mandić (Beograd).

NADZORNI ODBOR SFS

- 1) Božidar Pašković (Beograd)
 - 2) Rista Aćimović (Beograd)
 - 3) Borko Stanković (Beograd)
 - 4) Đorđe Dvornić (Beograd)
 - 5) Ernest Vajs (Novi Sad)
- Nadzorni odbor je pri konstituisanju izabrao za pretsednika Božidara Paškovića.

SUD ČASTI SFS

- 1) Stevan Valter (Beograd)
 - 2) Dr. Grčić Aleksandar (Beograd)
 - 3) Čeda Branković (Beograd)
 - 4) Aleksandar Tarakanov (Valjevo)
 - 5) Mihailo Litvinov (Kikinda)
- Sud časti je za pretsednika izabrao Stevana Valtera.

DELEGATI ZA IV REDOVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU SFJ

Najzad je skupština prešla na tač. 7 dnevnog reda — pa je na predlog Pretsednika SFS, jednoglasno izabrala za delegate za IV redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije, i to:

- 1) Ing. Živu M. Đorđevića (Beograd)
- 2) Ristu Aćimovića (Beograd)
- 3) Ing. Mirka Venera (Novi Sad)
- 4) Mirka Habdiju (Beograd)
- 5) Tihomira Delju (Beograd)
- 6) Sinišu Ostojića (Beograd)
- 7) Dragoslava Stefanovića (Beograd)
- 8) Božidara Paškovića (Beograd)
- 9) Dragoslava Radenkovića (Beograd)
- 10) Andriju Šarčevića (Subotica)

Osim toga idu u Zagreb kao gosti S. F. S. izabrali od skupštine: Ing. Aleksandar J. Petrović i Borko Stanković iz Beograda.

Pošto je sa ovim dnevnim redom bio iscrpljen, to je Pretsednik SFS Ing. Živa M. Đorđević, zaključio rad skupštine u 13,15 časova.

Posetite

„JUFIZ III“

od 20—27. maja 1956

PRAVILNIK

o nagrađivanju zaslužnih filatelista i podružnica počasnom
»zlatnom značkom Saveza filatelista Srbije«

Tač. 1

Za naročite zasluge, kojima pojedinci i filatelističke podružnice doprinose organizacionom učvršćenju, razvitku i uopšte unapređenju Saveza filatelista Srbije i Saveza filatelista Jugoslavije, kao i unapređenju filatelije u Srbiji i Jugoslaviji uvodi se nagrađivanje počasnom „zlatnom značkom Saveza filatelista Srbije“ organizovanih filatelista i filatelističkih podružnica Saveza filatelista Srbije.

Tač. 2

„Zlatna značka Saveza filatelista Srbije“ je od zlata u vidu smanjene poštanske marke sa inicijalima ćirilicom SFS (Savez filatelista Srbije), a u veličini od 11x14 mm.

Tač. 3

Zlatna značka će se dodeljivati odlukom redovne godišnje skupštine na predlog Upravnog odbora Saveza filatelista Srbije.

Sekretar SFS,
Milan Gavrilović, s. r.

Tač. 4

Svečanu podelu „zlatnih značaka SFS“ nagrađenima vršice na redovnoj godišnjoj skupštini pretседnik Saveza filatelista Srbije.

Tač. 5

Nosilac „zlatne značke SFS“ ne može biti dva puta nagrađen ovom značkom.

Tač. 6

Savez filatelista Srbije će uz „zlatnu značku SFS“ izdati nagrađenom licu ili podružnici pismenu potvrdu u vidu „Spomenice“.

Tač. 7

Ovaj je Pravilnik, na predlog Uprave Saveza filatelista Srbije, jednoglasno usvojen na VIII redovnoj godišnjoj skupštini Saveza filatelista Srbije na dan 25 marta 1956 godine.

Pretsednik SFS,
Ing. Živa M. Đorđević, s. r.

Treće izdanje novinskih maraka s likom Kneza Mihaila iz 1869 godine

Ispitivači maraka Srbije su prilično oskudno obradili treće izdanje novinskih maraka Srbije iz 1869 godine uglavnom zbog toga, što nisu imali dovoljno materijala potrebnog za opis.

Derocco je opisao glavne karakteristike ovog izdanja novinskih maraka s likom kneza Mihajla od 1 i 2 pare nezupčano, ali u stvari imao je prilike da vidi svega tri primerka od marke od 1 pare i 6—7 komada od one od 2 pare.

Prema Deroccovom opisu sam je imao u svojoj prvoj zbirci jednu takvu marku od 1 pare, ali mu je ta zbirka propala za vreme Prvog svetskog rata, a kasnije jedan komad je imao nekadašnji beogradski sakupljač, specijalista za Srbiju Životić, (vidi sl. 1) no taj komad nije bio najlepši,

Slika 1

jer je imao prilično uske rubove, pored toga je bio i oštećen; a imao je prilike da vidi takvu marku i u jednoj specijalnoj zbirci Srbije u Ljubljani, prodatoj kasnije u inostranstvu, tako da se toj marci izgubio trag.

1936 godine ponuđena je jedna takva novinska marka od 1 pare od poznate engleske firme Stanley Gibbons iz Londona Deroccu, (što sam ustanovio iz prepiske pok. Derocca sa g. Đorđem Antićem apotekarom iz Sombora, nekada veoma aktivnim specijalnim sakupljačem i istraživačem maraka Srbije) — ali je Derocco odbio da kupi ovu marku delom zbog previsoke zatražene cene, delom zbog toga,

što je posumnjao u originalnost žiga na marki, jer je ta marka bila poništena dvostrukim prstenastim žigom beogradske pošte — datumom „24. VIII” (vidi sl. 2).

Derocco je smatrao da je ovo žigosanje lažno, jer je prema njegovim istraživanjima ustanovio da je taj žig upotrebljavan tek od sredine 1870 godine. — Ovo De-

Slika 2

rocovo mišljenje je međutim pogrešno, jer u mojoj zbirci žigova imam nesumnjivo ispravan fragment pisma, sa markom od 20 para s likom kneza Mihaila (na debeloj hartiji), žigosanom pomenutim beogradskim žigom, što jasno dokazuje, da je taj žig upotrebljavan već znatno ranije, u godini 1868/69 — t.j. pre uvođenja maraka s likom kneza Milana, kada su ranije marke povučene iz optičaja i prestala im frakturna vrednost.

Dokaz ispravnosti mog mišljenja je nedavno pronađen savršeno lep primerak iste marke od 1 pare — žigosan također sa pomenutim žigom „Beograd 24. VIII (1869)”. — Uporedivši žigosanje sa velikim brojem otisaka istoga žiga na markama iz perioda 1870/72 godine (na markama kneza Milana), kako po spoljašnjem izgledu, tako isto i pod kvarc-lampom, ustanovio sam, da je žig na ovoj novo pronađenoj novinskoj marci od 1 pare ori-

ginalan i da je boja upotrebljavana za to žigosanje potpuno istovetna sa bojom ostalih žigosanja tim žigom.

Prema tome smatram da je Derocco pogrešio, kada je doneo svoj sud o neispravnosti toga žiga. — Kod ovog novog nađenog komada (vidi sliku 3) dalo bi povoda razmišljanju, kako je moguće da je žigosanje ne samo vršeno istim žigom, već da se i po datumu podudara sa onim žigom kojim je poništena marka ponuđena 1936 godine Deroccu iz Londona? Ovde možemo reći da je po sredi slučajnost i da je vrlo verovatno, da je ova novinska marka dana „24. VIII. 1869” godine upotrebljavana ne za frankiranje novina, već

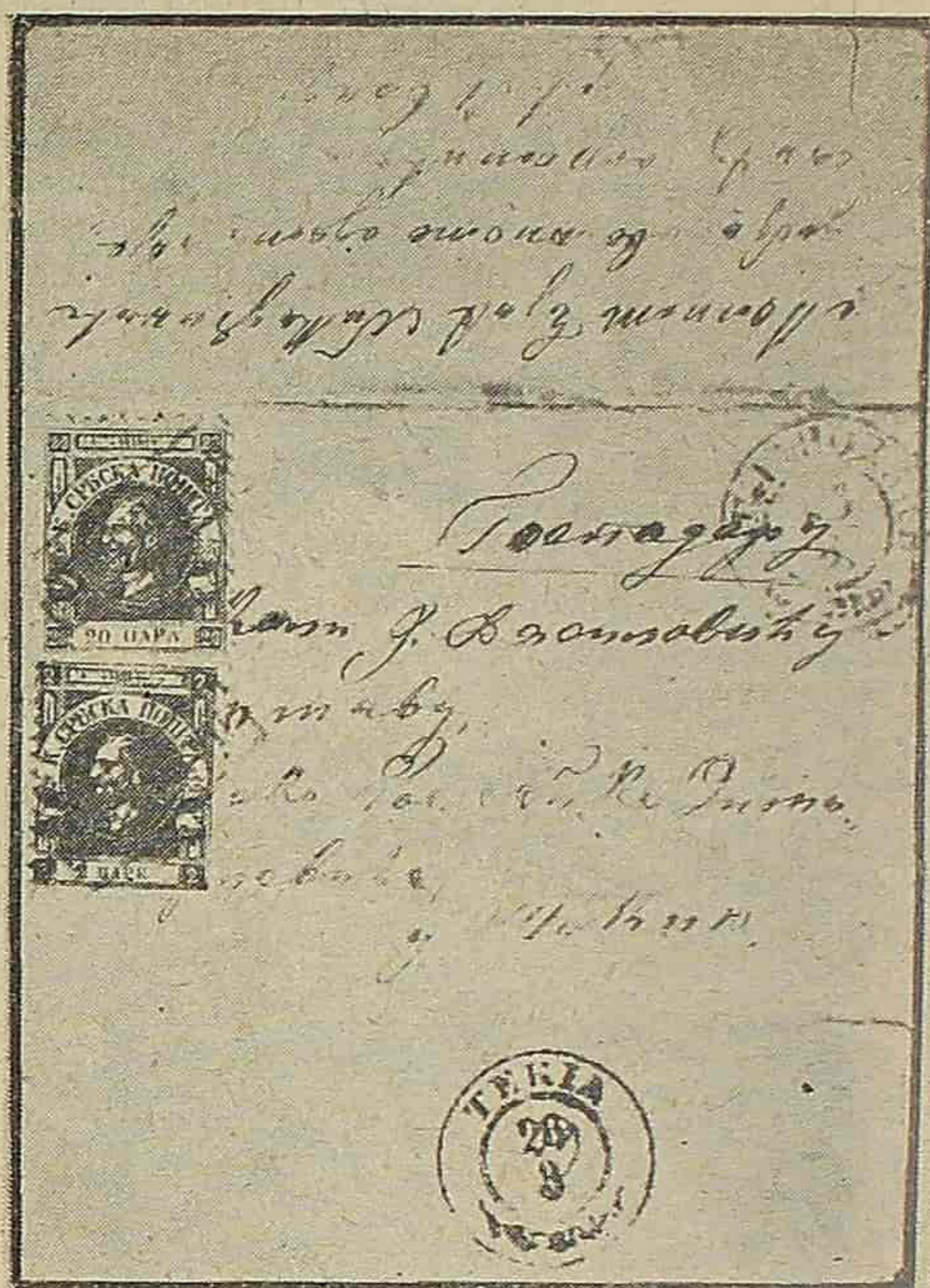
Slika 3

kao dopunska frankatura (nekoliko komada iz istog tabaka) za frankiranje jednog pisma. Ovo potvrđuje i činjenica, da se sada pronađeni komad nalazi na fragmentu pisma pisanog iz pomenutih vremena, samo je velika šteta, da se to pismo nije sačuvalo u originalnom svom prvobitnom obliku.

Takvih mešanih frankatura je bilo nekoliko, a kao dokaz prikazujem fotografiju jednog takvog pisma upućenog sa pošte TEKLIJA iz 1868 godine, na kojoj se u vidu dopunske frankature nalazi novinska marka kneza Mihaila od 2 pare (zupčana) iz 1867 godine — (vidi sliku 4).

Prošle godine sam pronašao u jednoj specijalnoj zbirci Srbije u Norveškoj još jedan primerak ove vanredno retke marke od 1 pare — i to neponišteni komad sa originalnom gumom, divnim širokim rubovima i karakterističnom bledo sve-

tlomaslinastom bojom (slika 5). Ova marka je do danas jedini poznati ne-žigosani komad ovog izdanja novinskih maraka Srbije.

Slika 4

Glavne karakteristike ove marke jesu: Nejasan, zamrljan, često „razliven” tisak, što potiče od žitke štamparske boje, koja je sadržavala verovatno znatno više firmajsa i drugih uljastih sastojina od potrebne količine, te su konture crteža razlivenene a zbog masnoće se probijaju kroz tanku belu hartiju, tako da ove marke, ako ih držimo prema svetlu imaju staklasto prozirne masne mrlje na pojedinim delovima crteža. — Marke ovog izdanja su štampane na tankoj beloj hartiji, a gumiranje maraka je bezbojno, prozirno (belo) i nikako ne utiče na boju hartije, — tako da ni vremenom ne dolazi zbog spoljnih uticaja (vlage itd.) na gumiranje do oksidacije papira — zbog kiselinskih sastojina lepka marke, što je karakteristično kod jednog štampanja tih novinskih maraka od 2 pare o čemu će biti kasnije reči.

G. Miroslav Roth iz Jerusalima je obnarodovao svoj članak o tim markama u švajcarskom listu „B. B. Z.” br. 2 (februar) iz 1954 godine, kao i u našem listu („FILATELISTA” br. 4/5 str. 54/56 i Br. 6/7 str. 79/80 iz 1954 godine), no, na žalost, uopšte se ne mogu složiti sa iznetim Rotovim konstatacijama o ovom izdanju, jer smatram da su te konstatacije pogrešne.

Ovo tvrdim iz sledećih razloga: Slika marke od 1 pare (na strani 55 „Filateliste” iz 1954 godine) označena sa br. 3 treba da pretstavlja marku o kojoj sam napred pisao, dakle novinsku marku III. štampanja iz 1869 godine. Prikazana marka u Rotovom članku je potpuno jasnog tiska, a kako autor članka iznosi na str. 80 broju 6/7 „Filateliste” iz 1954 godine... „Boja je

Slika 5.

izričito maslinastozelena, bez ikakve žute primese, znatno tamnija nego li zupčana.... štampa je naročito oštra i usled svoje tamnije, zasićene boje pravi marka, odnosno štampa, precizniji utisak...” — ova marka ima dakle sve suprotne karakteristike od marke koju sam opisao, a koju i Derocco, Oldfield, Dorning Beckton — pa i sama redakcija Stanley Gibbonsa jednoglasno smatraju tim retkim trećim izdanjem novinskih maraka Srbije.

Uvjeren sam u to, da je od Rota pronađeni komad, naročito s **obzirom na veoma uske rubove, marka I. izdanja, koja je prvobitno bila zupčana, te su s iste kasnije zupci odrezani.** — Ovo je još verovatnije kada uzmemo u obzir to, da je ta tamna maslinastozelena nijansa baš kod toga prvog izdanja postojala — a od iste imam veoma lep dvadeseterac, sa mestimice prilično širokim rubovima, tako da bi se odrezanjem zubaca mogli dobiti još mnogo lepši komadi od onoga što je Rot uz ilustraciju svog članka prikazao.

Moje mišljenje još više opravdava činjenica, da se Rot poziva na još jedan primerak ove marke pronađen u zbirci poznatog našeg sakupljača Waldera iz Za-

greba. Taj oštećeni komad sam imao u rukama, no odmah sam konstatovao da se radi i ovde o marki I. zupčanog izdanja, sa koje su zupci odstranjeni i tako napravljen „redak specijalitet” što verujem da niti sam Walder nije zapazio, a Rot, kada sam mu to saopštio — odgovorio mi je, da svojedobno nije imao vremena da detaljno proučava Walderovu marku, te je dobio utisak, da je ova marka stvarno ta vanredno retka novinska marka III. izdanja!

Smatram, da kod ovakvih nalaza treba biti veoma oprezan i proveravati sve osnovne karakteristike — koje se već na prvi pogled ne podudaraju sa bitnim karakteristikama III. izdanja tih novinskih maraka, a koje sam osobine napred u mojem članku izneo i fotografijama dokumentovao.

Slika 6

Potrebno je konstatovati, da osim do danas iznetih podataka o tim novinskim markama, postoje i novi do danas nepoznati.

Poznata mi je marka svetlomaslinastozelene boje (sasvim odudara od III. izdanja), jasne štampe, izrađena na tankom belom papiru (vidi sliku 6).

Primerak koji sam pronašao u inostranstvu, vanredno je lep, sa širokim rubovima, potpuno jasnim tiskom i karakterističnom svetlom bojom, koja u znatnoj meri odstupa od svih ranijih izdanja ove marke. Ovo je do danas jedini poznat komad te marke, za koju pretpostavljam da može biti i pokusni tisak, jer nije gumirana niti ima tragova od gume.

(Nastaviće se)

Drugo izdanje dopisnica — razglednica FNRJ

Prvog februara 1955 godine pojavilo se drugo izdanje dopisnica — razglednica. Dok je prvo, posleratno, izdanje (iz 1953 godine) imalo 4 serije, ovo drugo ima samo dve. Prvo izdanje je u mrkoj boji, a drugo u crno-zelenoj. Ovo izdanje ima nešto bolju i čvršću hartiju. Ne možemo se ni kod ovog izdanja pohvaliti dobrom izradom. Još uvek su slike na razglednicama mutne. Vrednosnu oznaku u gornjem desnom uglu čini motiv voćarstva od 10 din. (kao na markama iste vrednosti). Levo od vrednosne oznake imamo dvoredni tekst „ДОПИСНИЦА — ДОПИСНИЦА / ПОШТЕНСКА КАРТИЧКА“ Ispod ovog teksta i vrednosne oznake nalazi se pet adresnih tačkastih linija. Prva od njih nalazi se levo i najkraća je; druga i treća idu preko celog polja, a četvrta i peta su kraće, jednake i nalaze se desno; četvrta je dvostruka (tačkasta i ispod nje debela jednostavna). — Ovo se sve nalazi na desnom polju prednje strane dopisne karte. Levo polje je odvojeno vertikalnom jednostavnom linijom i ima preko cele površine sliku. Ispod slike nalazi se tekst u ćirilici, — za slike sa područja NR Hrvatske i NR Slovenije u latinici. Ispod slike u pravcu teksta, ali nešto niže stoji prodajna cena, i to za tekstove u ćirilici „CENA 12.— DIN.“, a za tekstove u latinici „CIJENA 12.— DIN.“. Od 98 raznih slika 15 su stojeće, a ostale ležeće. Stojeće su: Niš — Gradski nar. odbor, Skopje (trg i dve ulice), Osjek (katedrala), Zagreb (dva tornja katedrale u pozadini), Plitvice (vodopad), Lipik, Novi Vinodol, Bačka Topola, Kikinda, Sombor, Žabalj, Ulcinj, Rateče, Planica, Lazarica i Konjic.

Prodajna cena celog izdanja je 2352 Dinara, jer imamo 98 slika u dve boje, a svaka dopisnica staje 12 dinara. Kompletно izdanje može se dobiti na šalterima pošta Beograd 1, Zagreb 1 i Ljubljana 1.

Dopisnice su štampane u štampariji „Ognjen Prica“ u Zagrebu. Štamparski tabak se sastoji iz 49 (7x7) komada. Po narodnim republikama imamo motive: iz Srbije 42, iz Hrvatske 22, iz Slovenije 8, iz Bosne i Hercegovine 18, iz Makedonije 5 i iz Crne Gore 3 motiva.

Prvi štamparski tabak sastoji se iz sledećih dopisnica sa slikama:

U I redu: Beograd — Kalemegdan (spomenik zahvalnosti Francuskoj), Beograd — Terazije (hoteli „Moskva“ i „Bal“ — Sav. Nar. Skupština, Beograd — Pošta, Beograd — Studentski trg.

U II redu: Beograd — Trg Republike (Nar. Pozorište), Beograd — Kalemegdan (stepenište), Beograd — Terazije (palate

„Beograd“ i „Igumanova“), Beograd — Terazije (palate „Kasina“ i „Interkomerc“), Beograd — Trg Republike (Narodni muzej), Beograd — Vojni muzej, Beograd — Trg republike (panoramski snimak).

U III redu: Kragujevac — Pošta, Leskovac — Pošta, Niš — Gradski nar. odbor, Vrnjačka Banja (park s borovima pozadi i levo), Niš — Narodna Banka i Dom Armije, Motiv iz Srbije (tri devojke beru cveće), Titograd — Pošta.

U IV redu: Sarajevo — Bivša Vijećnica, Sarajevo (džamija), Sarajevo (mostovi na Miljackoj), Sarajevo — Marijin dvor, Trebinje, Mostar, Banja Luka.

U V redu: Brčko — Hotel Majeвица, Vršac, Pančevo — Trg Oslobođenja, Motiv iz Vojvodine (kosačice), Novi Sad (palata Autonomne Pokrajine), Skopje (Vardar s obalom i Domom Armije).

U VI redu: Skopje (desno Vardar, levo raskršće, a u pozadini Dom Armije), Osjek — Pošta, Osjek (katedrala), Zagreb — Kazalište, Zagreb — Trg republike (pozadi toranj katedrale), Zagreb (dva tornja katedrale u pozadini), Zagreb (Umetnički paviljon).

U VII redu: Zagreb (trg i hotel „Esplanad“), Zagreb — Štrosmajerov trg, Zagreb — Trg Republike (hotel „Dubrovnik“), Plitvice (vodopad), Pula, Rijeka (napred brodovi). Rijeka (napred most).

U drugom šalterском tabaku nalaze se ove dopisnice:

U I redu: Lazarica, Smederevo (ulica), Smederevo (stara tvrđava), Kruševac — Glavna ulica, Kruševac — Okružni sud, Koviljača, Kragujevac.

U II redu: Vrnjačka Banja (park, pozadi vile), Niška Banja (levo drvo), Niška Banja (levo ugao zgrade), Kopaonik, Arandelovac, Đerdap — Veliki Kazan, Bakar.

U III redu: Mali Lošinj, Baška, Daruvar, Plitvice (jezero Kozjak), Lipik, Novi Vinodol, Hvar.

U IV redu: Makarska, Bačka Topola, Kikinda, Sombor, Novi Sad (hotel „Putnik“), Pančevo, Žabljak.

U V redu: Ulcinj, Rateče Planica, Dobrna — Zdraviliški dom, Toplošćica, Celje, Novo Mesto, Slatina Radenci.

U VI redu: Golnik, Rogaška Slatina, Doboj — Hotel „Bosna“, Travnik, Banja Vrućica, Tuzla — Gimnazija, Kiseljak.

U VII redu: Sarajevo — Željeznička stanica, Konjic, Ilidža k/Sarajeva, Višegrad, Jajce — Vodopad, Mavrovo, Kruševo.

Motivi po azbučnom redu:

1. ARANĐELOVAC
2. BAKAR
3. BANJA LUKA
4. BAČKA TOPOLA
5. BAŠKA
6. BEOGRAD — VOJNI MUZEJ
7. BEOGRAD — KALEMEGDAN (Spomenik zahvalnosti Francuskoj)
8. BEOGRAD — KALEMEGDAN (stepenište)
9. BEOGRAD — POŠTA
10. BEOGRAD — SAVEZNA NAR. SKUPŠTINA
11. BEOGRAD — SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
12. BEOGRAD — STUDENTSKI TRG
13. BEOGRAD — TERAZIJE (palate „Beograd” i „Igumanova”)
14. BEOGRAD — TERAZIJE (palate „Kasina” i „Interkomerc”)
15. BEOGRAD — TERAZIJE (hoteli „Moskva” i „Balkan”)
16. BEOGRAD — TRG REPUBLIKE (Narodni muzej)
17. BEOGRAD — TRG REPUBLIKE (Narodno pozorište)
18. BEOGRAD — TRG REPUBLIKE (panoramski snimak)
19. BEOGRAD — ULICA KNEZA MILOŠA
20. BRČKO — HOTEL MAJEVICA
21. VIŠEGRAD
22. VRNJAČKA BANJA (park, pozadi vile)
23. VRNJAČKA BANJA (park, pozadi levo borovi)
24. BANJA VRUĆICA
25. VRŠAC
26. GOLNIK
27. DARUVAR
28. DOBOJ — HOTEL BOSNA
29. DOBRNA — ZDRAVILIŠKI DOM
30. ĐERDAP — VELIKI KAZAN
31. ŽABLJAK
32. ZAGREB (dva tornja katedrale u pozadini)
33. ZAGREB (trg i hotel „Esplanada”)
34. ZAGREB (Umetnički paviljon)
35. ZAGREB — KAZALIŠTE
36. ZAGREB — TRG REPUBLIKE (pozadi toranj katedrale)
37. ZAGREB — TRG REPUBLIKE (hotel „Dubrovnik”)
38. ZAGREB — ŠTROSMAJEROV TRG
39. ILIDŽA K/SARAJEVA
40. JAJCE — VODOPAD
41. KIKINDA
42. KISELJAK
43. KOVILJAČA
44. KONJIC
45. KOPAONIK
46. KRAGUJEVAC — POŠTA
47. KRAGUJEVAC
48. KRUŠEVAC — GLAVNA ULICA
49. KRUŠEVAC — OKRUŽNI SUD
50. KRUŠEVO
51. LAZARICA
52. LESKOVAC — POŠTA
53. LIPIK
54. MAVROVO
55. MAKARSKA
56. MALI LOŠINJ
57. MOSTAR
58. MOTIV IZ VOJVODINE (kosačice)
59. MOTIV IZ SRBIJE (tri devojke beru cveće)
60. NIŠ — GRADSKI NAŘ. ODBOR
61. NIŠ — NARODNA BANKA I DOM ARMIIJE
62. NIŠKA BANJA (levo drvo)
63. NIŠKA BANJA (levo ugao zgrade)
64. NOVI VINODOL
65. NOVI SAD (palata Autonomne pokrajine)
66. NOVI SAD (hotel „Putnik”)
67. NOVO MESTO
68. OSJEK (katedrala)
69. OSJEK — POŠTA
70. PANČEVO
71. PANČEVO — TRG OSLOBOĐENJA
72. PLITVICE (vodopad)
73. PLITVICE (jezero Kozjak)
74. PULA
75. RATEČE PLANICA
76. RIJEKA (napred brodovi)
77. RIJEKA (napred most)
78. ROGAŠKA SLATINA
79. SARAJEVO (mostovi na Miljackoj)
80. SARAJEVO (džamija)
81. SARAJEVO — BIVŠA VIJEĆNICA
82. SARAJEVO — ŽELJEZNIČKA STANICA
83. SARAJEVO — MARIN DVOR
84. SKOPJE (Vardar s obalom i Domom Armije)
85. SKOPJE (desno Vardar, levo raskršće, u pozadini Dom Armije)
86. SKOPJE (trg i dve ulice)
87. SLATINA RADENCI
88. SMEDEREVO (stara tvrđava)
89. SMEDEREVO (ulica)
90. SOMBOR
91. TITOGRAĐ — POŠTA
92. TOPOLŠČICA
93. TRAVNIK
94. TUZLA — GIMNAZIJA
96. ULCINJ
97. HVAR
98. CELJE

Nazivi u popisima su direktno preneti tekstovi ispod slika. Kod onih naziva, koji su se isti pojavljivali ispod više slika, dao sam u zagradama bliža objašnjenja.

Ovo izdanje iskrslo je kao potreba. Ali njime nisu obuhvaćene sve potrebe naših turističkih mesta i to nam već može nagovestiti novo izdanje. Pošto ni ovo sadašnje izdanje još uvek nije onako kako bi želeli da vidimo, možda će sledeće da nas zadovolji.

Југословенска уметност кроз векове

Прва овогодишња серија пригодних марака приказује неке од знаменитих примерака наше архитектуре, вајарства и сликарства из периода од IX века до наших дана. Имајући у виду наша многобројна уметничка дела и широк период од 14 векова, из кога је требало издвојити оно што је најлепше, најрепрезентативније и типично с обзиром на време постанка — свакако да није било лако извршити избор мотива за марке. Међутим овај посао извршен је успешно, са пуно инвенције и разумевања, и на маркама су приказани доиста најмаркантнији примерци наше старе и нове уметности и стваралаштва.

На марки од 5 дин. тамно-сиво-плаве боје приказана је црква Св. Доната у Задру, саграђена у IX веку. Грађена је у облику ротонде с кубетом и галеријама околу. Подигнута је на иницијативу бискупа Доната на самом некадашњем римском форуму. У њене зидове уграђени су антички капители, архитрави, первази. Њен изглед говори о очигледном утицају Византије и Равене, који су се често укрштали у југосл. архитектури. Необично високи зидови одају изглед античке тврђаве. Неки историчари уметности говоре о њеној сличности са дворским капелама из доба Карла Великог. То је један од најзнаменитијих споменика у Далмацији. Данас је то богат археолошки музеј.

Марка од 10 дин. црно-зелене боје, приказује рељефну плочу с ликом хрватског краља из бив. Јупитеровог храма у склопу Диоклецијанове палате у Сплиту. Рељеф потиче из X века и налази се у сплитској крстионици. Украшен је троструким испреплетаним орнаментом. Приказане фигуре снажног су изгледа, великих очију, чудног израза лица. Рељеф је израђен у камену и представља непознатог хрватског краља на престолу с круном и крстом у десној руци. Сматра се једним од најстаријих југосл. рељефа.

На марки од 15 дин., сепија боје, приказан је грифон с портала богородичине цркве манастира Студенице у Србији. Цркву је сазидао између 1190 и 1196 г. Стеван Немања, велики српски жупан (1114—1200). Облика је тзв. рашке једнобродне базилике с кубетом и препратом. Споља је обложена белим мрамором, украшена вајаним орнаментима романског стила. С прекрасним порталима, дивном засвођеном базиликом и богатим украсима представља најзнаменитију немањичку задужбину. Највеличанственији

је западни портал с лавовима, грифонима и богато украшеним архиволтима. Слика на марки приказује део архиволта и једног од грифона с обе стране тампона, у којима је приказана Богородица с арханђелима.

Марка од 20 дин. мрко-карминасте боје приказује две фигуре израђене у камену, детаљ на порталу катедрале у Трогиру, коју је израдио мајстор Радован 1240 г. Црква је почела да се гради 1203 г. Облика је тробродне базилике са звоником, обрађена у романском стилу са доста готике. Црква је ремек дело далматинске средњевековне уметности. — На монументалном порталу трогирске катедрале исклесана је алегорија свих 12 месеци у години, призори из живота и муке Исусове, наге фигуре Адама и Еве што стоје више лавова. Сви ти разни призори израђени у рељефу, уоквирени су и испреплетани богатим украсима. Многобројни ликови из митологије, библије и савременог живота приказани су оригинално и, с обзиром на време постанка, врло смело и на уметничкој висини. — Слика на марки приказује мирносице с крчазима. Још увек се у Југославији портал трогирске катедрале сматра једним од најлепше израђених у романском стилу.

На марки од 25 дин. црно-мрке боје, приказан је детаљ фреске из манастира Сопоћана у Србији, који је подигао краљ Урош I (1242—1276). Манастир је саграђен око 1265 г. у облику рашке базилике, с кубетом и препратом испред које је била још једна спољна препрата с високом кулом. Спада у најзанимљивије старе споменике српске. У манастиру се налазе најлепше српске фреске из XIII века. Израдом ових фресака унет је нов оригиналан правац у српски живопис. Напуштају се неприродни, уочени, безживотни облици приликом сликања светаца, црквених обреда или ктитора, тако карактеристични за византиску иконографију. Први пут је у српском зидном сликарству уметнички истакнут особени индивидуални израз људских ликова и ствари. Фреске из Сопоћана, било верског или историјског карактера, представљају врхунац уметности тог новог правца српског сликарства средњег века. — Манастир и фреске из Сопоћана већ су служила за мотиве на поштанским маркама Југославије. Први пут приказан је изглед манастира на франко марки из серије тзв. „манастири“ од 1942/3 г. издате за време Другог светског рата, кад су Србију, део Југо-

славије, окупирале немачке трупе (Југоф. бр. 58 — Михел № 78 — Ц. № 241) 1945 г. изашла је у новој Југославији ова марка с претиском „Демократска федеративна Југославија“ у ћирилици и новом вредношћу 4 + 21 дин. (Југоф. бр. 5 — М. бр. 452 — Ц. бр. 479). Најзад детаљи чувене фреске „Христово рођење“ — из Сопоћана — налазе се на марки од 15 д. издатој у част О. У. Н. 1953 г. (Југоф. бр. 244). Пун живота и грациозности је овај цртеж младе жене која, благо повијена стаса, излива воду из пехара у округао, лепо украшен суд, чије шаре много потсећају на модерне уметничке креације. — Детаљ на марки од 25 дин. приказује групу људи из сцене жалости поводом смрти Богородице. Најездом Турака у ове крајеве српско сликарство постепено се гаси.

На марки од 30 дин. карминско-јоргованасте боје, приказан је стећак са некрополе у Радомљу у Херцеговини. Почетком XII века прелазе из Бугарске у Србију, Босну и јужну Далмацију припадници богумилске јереси. Проповедали су крајњи дуализам: дух је господњи, а материја демонска. Одбацивали су Стари Завет, свештенство, иконе, обреде и брак. У Србији је водио велику борбу против Богумила Стеван Немања. Богумилство је најдубље ухватило корена и најдуже се ндржало у Босни, где је у борби с католицизмом и Мађарима, добило посебно обележје. Временом њихова су се начела знатно ублажила и приближила православљу. После доласка Турака прелазе у православље или ислам. — Стећаци су монолитни надгробни споменици, а не, како неки мисле, саркофази. Има их у западној Србији, Херцеговини и јужној Далмацији, и највише у Босни. Постоје читаве некрополе, од којих су најграндиозније у Радомљу, Згошћи Иван-пољу, Новаковићима и др. Различитог су облика и величине, тешки и по неколико тона. Поред натписа, у тзв. босанској ћирилици, на стећацима су уклесани, у примитивним и робусним облицима различити религиозни симболи: крст, полумесец, свастика или људи и призори из живота; ликови јунака у ратничким опремама, разни украси, оружје, сцене из лова, народне игре (оро). Непознати аутори на тим рељефима изражавали су своја расположења, схваћања и преставе о животу. Био је то манир туђ и далек западним ликовним конвенцијама, па ипак, тако речит, — пун живота и оригиналан. — На марки од 30 дин. приказан је стећак неког властелина — феудалца — са некрополе у Радимљу. Уздигнута рука, стрела и лук симболи су власти. Богумили и њихова пластика почињу да

изумиру најездом Турака у ове крајеве и падом Босне у XV веку.

На марки од 35 дин. маслинасто-зелене боје приказане су две главе са перваза катедрале у Шибенику, чија изградња почиње 1431 г., кад је у Тоскани већ остварен нов ренесански стил, док у Венецији цвета готика са својим китњастим украсима, код које фасаде, портали и капители стубова кипте рељефима, киповима и орнаментима отмених сразмера. У архитектури шибенске катедрале хармонично су сливена та два уметничка стила. Градио ју је од 1441—1473 познати архитекта и вајар Јурај Матејевећ-Далматинац присталица венецијанских готичара, али своме делу, читавој архитектонској концепцији, даје печат свога индивидуалног уметничког стваралаштва. Куполу катедрале, после његове смрти, довршио је Никола Фирентинац, који је сазидао и капелу Бл. Ивана у Трогиру. Тако је завршена шибенска катедрала, дело у коме су прочеља, портали сводови, купола, апсиде — сливени у целину пуну хармоније и вечне лепоте.

На марки од 40 дин. бакарно-црвене боје, приказан је фрагмент са циборија цркве у Котору, рад непознатог уметника из 1362 г. Ти мали рељефи престављају сцене из живота Св. Трифуна, заштитника Котора. Изнад архитрава уздиже се двоструки кров, украшен колонијама и каријатидама, које се, на жалост, на марки не виде. Рељеф и ова група људи која се види на марки личе на фреске израђене на камену: пуни су наивне дражи и престављају једно од последњих дела романског стила и нарративног карактера у овим крајевима.

На марки од 50 дин., мрке боје, приказан је детаљ олтарске слике Св. Мартина из Цркве Св. Марије на Данчама код Дубровника, који је израдио Никола Божидаревић.

После најезде Турака на Балкан, кад је нестало српског средњовековног сликарства — средином XV века, — у Дубровнику се формирала једна сликарска школа, која је тежила ослобођењу византског утицаја и прихватање узора и тема италијанских ренесанских мајстора. Најзначајнија личност те школе био је Никола Божидаревић. Родом или пореклом из Котора, припадао је изразито уметничкој породици, која је живела у Дубровнику и дубровачким острвима. Његов отац, браћа, син и ујак бавили су се такође сликањем. Никола је учио занат код оца и Петра Огњановића, сликара из Дубровника. Године 1447 одлази у Венецију, где борави до 1493 г. Као следбеник Ваваринија и браће Кравели, из Венеције је дошао под утицајем италијанске ренесансе кватрочента,

али донекле задржао и сећање на византијско и српско средњовековно сликарство. Једно од његових најбољих дела је, свакако, олтар у цркви на Данчачама, чији средњи део има облик триптиха, изнад којег је у полукружном тимпану, распеће, а доле, у предели, три мале композиције. На целом олтару најлепша је фигура Св. Мартина, чији се детаљ налази на марки. Слика приказује Св. Мартина на белом коњу како мачем сече плашт, да би га поделио с Христом, који је престављен као просјак. Покрети Св. Мартина необично су једноставни, природни и отмени. Израз лица пун милосрђа, орнаменти на богатом костиму хармонично распоређени, утанчано осећање за лепе и складне боје, — све то ствара осећање да се налазимо пред делом великог уметника. Чувени Карпачијев Св. Мартин што се налази у апсиди катедрале у Задру, није тако сугестиван, бољећив и непосредан као Божидаревихев, који остаје најлепше дело, које је дубровачка сликарска школа створила.

На марки од 70 дин. тамножутозелене боје приказана је уметнички изражена фигура из цркве Св. Марије Снежне у Белцу у Хрватском Загорју, сазидане словином XVIII века. Унутрашње уређење ове мале цркве, њено сликарство и скулптура, богати мноштвом мотива, једно су од најлепших споменика барока у Хрватској. Ни романски стил, који је донела средњовековна црква, ни готика, коју намеће феудална власт, нису били од толиког утицаја у Хрватској као барок. Он је некако без отпора, спонтано примљен, развијао се и остао утицајан и до овог нашег века. Последња тога је ницање читавог низа барокних грађевина, нарочито у Хрватском Загорју. Из Лепоглавског самостана, који је у своје време био уметничка ризница, потекао је сликар Иван Рангер, поред Бернардина Бобића други велики преставник хрватског барока. Његова дела налазе се у Лепоглавском самостану (старци Апокалипсе), цркви у Цурги (Св. Ђорђе убија аждају) и др. Међутим, врхунац овог талента Ренгер је постигао радом у жупној цркви у Белцу. Неколико његових радова представљају ремек дело овог великог мајстора барока. Црква је довршена 1743 г., после чега настаје једва приметни, постепени, али стални пад барока у Хрватској. Приказана фигура на марки пу-

на је живота и грациозности, дело високе уметничке вредности.

На марки од 100 дин. црно-јоргованасте боје, приказан је аутопортрет Рикарда Јакопича, познатог словеначког сликара (1869—1941). Јакопич је учио у Бечу, Минхену и Прагу. Поред Ферда Веселиа, Матије Стернера, Матеја Јаме, Ивана Грохора створио је у Словенији импресионистичку школу у сликарству. Имао је, заједно са Стернером, цртачку и сликарску школу у Љубљани. Сматрао се вођом словеначких импресиониста и њихов најбољи преставник. Извршио је корениту обнову словеначког сликарства. Изразит импресиониста, пун темперамента и акције. Најрадије је цртао пределе, мртве природе и портрете. Излагао је у земљи и иностранству (Беч, Лондон, Париз, Рим и др.). Иако је имао доста ученика и подражавалаца, још увек се сматра једним од најбољих преставника словеначког импресионизма. Јакопич још није свестрано и довољно проучен и његово место и значај у југословенском сликарству још није дефинитивно одређено. Слика на марки датира из познијег уметничког стварања.

На марки од 200 дин. тамноплаве боје, приказан је детаљ споменика „Мир“, који је израдио вајар Антун Аугустинчић. Дело се налази у Њујорку, пред зградом У. Н. Овај прекрасни споменик, химна миру, већ је приказан на марки од 30 дин., коју је југословенска поштанска управа издала поводом прославе десетогодишњице О. У. Н. 24 октобра 1955 г. (Михел бр. 744). Аугустинчић је још регативно млад човек (рођен 1900 г.) и сад је у напону стваралаштва. Од њега очекујемо много, јер његово длето и високо развијена уметничка инвенција још нису рекли последњу реч.

Цртеж за марку је израдио Рико Дебењак, графичар из Љубљане, по идеји Ото Бихаљи-Мерина, књижевника из Београда. Штампане је извршено у штампарији „Људска правда“ у Љубљани; гумирање и перфорирање у Заводу за израду новчаница у Београду.

Литература:

1. Ото Бихаљи-Мерин: *Postage Stamps With Designs From Yugoslav Art Through the Centuries.* — Београд, 1943.

2 М. Кашанин: *Уметност и уметници.* Београд, 1943.

3) Ј. Horvat: *Култура Хрвата кроз 1000 година.* — Загреб, 1930.

Prigodni žigovi upotrebljavani na teritoriji FNRJ

Prigodni su oni poštanski žigovi, koji su odobreni od nadležne poštanske vlasti za žigosanje poštanskih vrednosnica za javnu, upotrebu u izvesnoj važnoj prilici, na određenim poštama ili na posebnim ispostavama određenih pošta i za unapred određeno vreme.

U prigodne žigove se ubrajaju različiti žigovi; i ovom prilikom zgodno je progovoriti koju reč o svim tim raznim žigovima, koji se kod nekih filatelista uvršćuju u prigodne žigove.

Treba najpre povući razliku između prigodnih žigova i žigova privremenih, sezonskih pošta, koje se otvaraju za vreme sezone po banjama, letovalištima, na velikim radovima. Ja sam mišljenja da se oni žigovi, koji se za duže vreme (za izvesnu sezonu po banjama ili letovalištima, za vreme trajanja izvesnih velikih radova) upotrebljavaju na privremenim poštama, otvorenim za te prilike, ne treba da ubrajaju u prigodne. Takvi bi žigovi bili kod nas na poštama: omladinska pruga, autoputa, omladinskih gradova, svi sezonski banjski i slični žigovi, pa ne bi u prigodne žigove trebalo ubrajati i one upotrebljavane za vreme vojnih manevara, na privremenim dvorskim poštama (u Smederevu 1909g. u kraljevom vinogradu) i sl. To su žigovi privremenih ili povremenih pošta. Oni su bili u upotrebi za neodređeno vreme, — dok traje potreba za te pošte.

U prigodne žigove ubrajaju i t.zv. mašinske žigove, koji se upotrebljavaju u štamparijama za izradu većih količina prigodnih koverata ili karata, na kojima su prethodno prilepljene marke, pa štamparskom mašinom poništavane, i to posebno izrađivanim žigovima, koji imaju po nekad i izvesne razlike od odobrenih ručnih žigova. Ako se pođe od pravila, da je filatelistički objekat samo ona karta ili koverta, koja je redovnim putem prošla preko pošte (prodavana na poštanskom šalteru, poništena žigom odobrenim od nadležne vlasti na pošti ili njenoj ispostavi, preneti poštom), onda ove koverte ili karte s otštampanim žigom („mašinskim“) ne treba da se ubrajaju u filatelističke objekte, jer ti žigovi, kojima su marke na njima poništavane, nisu poštanski.

U prigodne žigove često se ubrajaju i obični žigovi, koji su u izvesnim prilikama upotrebljavani u crvenoj boji. Samo upotreba crvene boje ne može biti naročita oznaka za specijalan, prigodni žig. Poznati su, na primer, crveni prefilate-

listički žigovi Srbije, koji ni u kom slučaju nisu bili prigodni žigovi. Treba obratiti pažnju kod redovnih žigova u crvenoj boji, da li se ima odobrenje nadležne vlasti, da se taj žig upotrebi u crvenoj boji kao prigodan žig za izvesnu priliku, jer ako se nema tako odobrenje, i ako je upotrebljen samo po volji činovnika dotične pošte, taj se žig ne može smatrati kao prigodan, pa i ako bi njime bio obeležen neki važan datum ili događaj. To su obično redovni žigovi, koji se mogu izjednačiti sa žigovima u boji upotrebljenoj u nedostatku crne boje.

Ali ima žigova redovnih pošta upotrebljenih u crvenoj boji, za koje nemamo nikakvih zvaničnih podataka o odobrenju upotrebe crvene boje, pa ih ipak ubrajamo u prigodne žigove, jer se o njima zna iz tadašnjih novina ili iz nekih filatelističkih dela, — a zvanični podaci propali su u upropašćenim arhivama za vreme ratova.

Sem redovnih prigodnih žigova postoje i reklamni, propagandni prigodni žigovi. Propagandni tekst za ove žigove umeće se između specijalnih prigodnih ili redovnih žigova u poštanske franko-tip mašine i njima se objavljuje ili propagira izvesna priredba (najčešće izložba) na izvesno vreme pre početka i za vreme trajanja priredbe. — Dragan Novak u broju 3/52 „Filateliste“ kaže da „prema usvojenoj praksi u filatelističkoj književnosti ne spadaju reklamni i propagandni mašinski žigovi u grupu prigodnih žigova, već čine posebnu grupu...“ Ja pak mislim da su ovi propagandni žigovi ipak prigodni žigovi, a gde ćemo ih uvrstiti — u reklamne ili prigodne, to je stvar posebnog nahodjenja. I ja bih ih stavio u posebnu grupu prigodnih reklamnih žigova, jer oni ispunjavaju sve uslove prigodnih žigova.

Ovde će biti govora samo o redovnim prigodnim žigovima.

Skupljači žigova zahtevaju cele, potpuno jasne, čiste otiske žigova i, u poslednje vreme, na specijalnim prigodnim koverinama, kartama ili na blokovima.

Prigodni žigovi se najčešće skupljaju na celim koverinama ili na kartama, ali ima zbiraka žigova i na otsećcima, kao i samo na markama. Svakako, ove poslednje su najnepotpunije, jer se na njima ne mogu videti celi otisci žigova. Najbolje ih je skupljati na celinama.

U prometu se nalaze vrlo često cele koverte ili dopisnice sa prigodnim žigovima, ali koje nisu prenošene poštom. I ako

ovake kovertne ne bi odgovarale u potpunosti definiciji filatelističkog objekta, one ipak zadovoljavaju potrebe skupljača, jer imaju originalne marke i originalne žigove, upotrebljavane za vreme njihovog važenja. Skupljači su pribegli ovom načinu skupljanja zato da se kovertne, odn. dopisnice ne izlažu kvarovima, oštećenjima, prljanju pri transportu.

Sakupljanje prigodnih žigova, naročito na kovertama ili dopisnicama, uzima sve veće razmere. Kod nas se najako počelo sakupljanje tih žigova posle oslobođenja, pa se prilično o njima i pisalo u našoj filatelističkoj štampi. Koliko je meni poznato do sada je pisano o prigodnim žigovima:

1) U „Filatelisti” za 1937 i 1939 g.: „NAŠI PRIGODNI ŽIGOVI OD 1918 GODINE DALJE” od D. Novaka.

2) U „Hrvatskom Filatelističkom Vjesniku” za 1940 g.: nastavak članka pod 1).

3) U „Hrvatskom Filatelističkom Vjesniku” za 1942—1946 g.: „KATALOGIZACIJA PRIGODNIH ŽIGOVA N. D. H.”.

4) U „Hrvatskoj filateliji” za 1942 i 1943 g.: „HRVATSKI PRIGODNI ŽIGOVVI”.

5) U „Filateliji” za 1945 g.: „PRIGODNI ŽIGOVI DEMOKRATSKE FEDERATIVNE JUGOSLAVIJE”.

6) U „Filateliji” za 1946 g.: „PRIGODNI ŽIGOVI FNR JUGOSLAVIJE”.

7) U „Filateliji” za 1949 i 1950 g.: „PRIGODNI ŽIGOVI STARE JUGOSLAVIJE” od D. Novaka.

8) U „Priručniku maraka jugoslovenskih zemalja” sv. 9, str. 283.

9) U „Filatelisti” za 1951 g.: „PRIJE DESET GODINA...” od D. Novaka.

10) U „Novoj Filateliji” za 1950 i dalje: „NAŠI POSEBNI ŽIGI”.

11) U „Filateliji” se objavljuju stalno novi poštanski prigodni žigovi.

12) U „Filatelisti” se objavljuju podaci o našim prigodnim žigovima skoro u svakom broju od 1949 g.

U navedenim napisima bilo je obrada i pokušaja da se obrade samo pojedine grupe naših prigodnih žigova. Ovde će se prikazati svi do sada upotrebljeni prigodni žigovi na tlu F. N. R. Jugoslavije, bez obzira koje, odnosno čije su pošte upotrebljavale te žigove.

Tih žigova ima iz raznih vremena, počev od 1908 godine, i iz raznih poštanskih uprava:

- 1) Srbije (S),
- 2) Austrije (A),
- 3) Bosne i Hercegovine (BiH),
- 4) Jugoslavije stare (J),
- 5) N. D. H. (H),
- 6) Mađarske u okupiranoj Jugoslaviji (M),
- 7) Nemačke u okupiranoj Jugoslaviji (N),

8) Srbije pod okupacijom (Ok. S),

9) F. N. R. J.

U spisku kod svakog žiga ispred rednog broja stavljaće se skraćena poštanske uprave koja ga je izdala — upotreblila.

Crteži prigodnih žigova vrlo su raznoliki, i ta raznolikost njihovu interesantnost naročito uvećava. Po obliku najviše ih ima s pravilnim geometrijskim slikama: okruglih i četvorostranih (pravougaonih i kvadratnih), a zatim osmostranih, šestostranih trougaonih, ovalnih; veliki je broj i onih bez okvira ili s okvirima nepravilnih oblika. Da se ne bi kod svakog od njih ponavljao opis oblika s većim brojem reči tj. da bi se uštedelo u prostoru, u spisku će se upotrebljavati ove skraćene: za jednokružne okvire **Kr.**; za dvokružne (s okvirom sastavljenim od 2 kruga) **2 Kr.**; za prstenaste (sa dva kruga između kojih su natpisi i dr.) **Prst.**; Za žigove s mostićima za datum sa **M.** iza napred navedenih kratica: **Kr. M., 2 Kr. M., Prst. M.**; odmah iza tih oznaka stavljaće se veličina prečnika u mm: **Kr. 30, Kr. M. 30, 2 Kr. 30, 2 Kr. M. 30.** Kod prstenastih stavljaće se mere prečnika spoljnog i unutarnjeg kruga: **Prst. 30/20, Prst. M. 30/20.** Za ovalne upotrebiće se oznaka **Ov.** sa dužinama velike i male ose: **Ov. 30:20.** Za četvorostrane **4 str.** s merama širine i visine: **4 str. 20/30, 4 str. 30/20, 4 str. 30/30;** Za trostrane oblike: **3 str.** s merama osnovice i visine: **3 str. 25:30.** Za ostale figure: **5 str., 6 str., 8 str.,** s merama širine i visine cele slike. Za žigove bez okvira stavljaće se **Bez. okv.**

Boja žiga nije bitni element koji se mora unapred odrediti, ali je, posle upotrebe, vrlo važno utvrditi upotrebljenu boju za izvesan žig. Redovna, uobičajena, pa, u poslednje vreme, skoro isključivo propisana je crna boja kod svih prigodnih žigova; ali često se, u nedostatku crne boje, upotrebi i koja druga boja, npr. ljubičasta, crvena i dr. Da bi se izbegle razne malverzacije (uvek u špekulativne svrhe), Gen. direkcija PTT kod svakog žiga unapred odobrava boju koja će se upotrebiti.

Najčešća je upotrebljavana crna boja, a zatim crvena, ljubičasta, zelena, plava. I za boje ćemo upotrebiti skraćene: za crnu **C.**, za crvenu **Cv.**, za ljubičastu **Lj.**, za zelenu **Z.**, za plavu **P.**, za jorgovanastu **J.**

Kod svakog žiga biće dati još i ovi podaci (u koliko njima budemo raspolagali): vreme upotrebe, povod upotrebe, vrlo kratak opis i osobenosti žiga, podaci o odobrenju žiga (nadležna uprava i njeno rešenje). Ove poslednje podatke za ranije žigove nemamo, a za mnoge od njih, po svoj prilici, nećemo nikad ni imati.

(Nastaviće se)

PRVI POKUŠAJI RAKETNE POŠTE

(Nastavak sa 20 strane)

NEMAČKA

10 novembra 1933 god. izvršen je opit nove noćne rakete sa uspehom. Upotrebljen je jedan deo ranijih maraka sa got-skim žigosanjem na dve linije.

28 januara 1934. god. izvršen je let za zimsku pomoć iz Hexentanzplatz-a za Rosstrape u planinama Hartz-a. Izdate su tri specijalne marke, ali bez poštanskog žiga.

4 aprila 1934. god. izvršen je u Blan-kerberg prvi let rakete bačene pomoću pomoću pračke u Hassenfeldu. Za taj let, izdata.

15 aprila 1934 god. izvršen je drugi let pomoću pračke u Hassenfeldu. Za taj let, Zucker je izdao jednu crvenu etiketu „Par Aerctorpedo“.

Najzad u novembru 1935. g. izvršena su dva opita aller-retour iz Furstenwalse za Scharmutzelsee.

BELGIJA

Nailazimo ponovo na Gerharda Zuckera. On je hteo 8 aprila 1935 god. da izvrši senzacionalnu probu između Ostendea i Duvra, ali je raketa K1 pala u more 24 milja posle svog odlaska i izvađena iz vode od SS KIRIN MARU. Na pošti je bio štambilj pošte u Ostendeu od 8 aprila 1935. g.

Istoga dana sličan je pokušaj izvršen sa raketom K2. Raketa je pala u more, ali nekoliko nedelja kasnije, Zucker je dobio jedan paket od kapetana motornjaka HENRIETTA koji je sadržao poštu koja je izvađena iz mora.

Jedan drugi eksperimentator, Holandain Karl Roberti, produžio je ove pokušaje. On je 9 maja 1935. g. bacio svoju prvu raketu iz Dumberga za Knock sa uspehom. Raketa ZEENEEUW je prenosila 535 pisama. Izdate su 3 specijalne marke.

Zatim je istoga dana bačena raketa BELGICA iz Dumberga za Heyst. Gornje marke i etikete „Par fusec“ sa raznim pečatima upotrebljavani su tom prilikom.

4 novembra 1935. g. bačena je raketa JUPITER P26 u 11 sati uveče sa plaže u Knocku, koja je sledila raketu „DE SCHELDE RV3“ koja je bačena u 9 sati uveče, ali je eksplodirala.

Najzad, 4 juna 1936 god., Robert je bacio bez uspeha svoje dve poslednje rakete iz Knocka za Heyst. To su bile rakete ALBERTINE RV8 i BARBARA P31. Prva je eksplodirala i većina pisama je izgorela

ili pocepana. Druga je takođe eksplodirala, ali pošta nije oštećena.

KUBA

To je jedina zemlja na svetu, gde je Poštanska uprava rešila da izvrši zvanični eksperimenat prenos pošte raketom i da stvori jednu zvaničnu marku specijalne za taj eksperimenat.

Jedan probni let izvršen je 10 oktobra 1939. god. Izvršena je proba ispred jedne grupe članova Komiteta. Stvorena je jedna provizorna marka za poštu rakete. To je bila obična marka, sive boje, na kojoj je stavljen natisak, crn u dva reda „Primer Cohete Aereo 1939“. Ova je marka vrlo retka. Eksperimenat je pretrpeo neuspeh.

15 oktobra 1939. g. izvršen je zvaničan eksperimenat u Habani Sport Casine ispred zvaničnog osoblja, vlasti i 300 osoba. Za tu priliku stvorena je zvanična marka šta više na normalnu zelenu marku natisak „Experimente del Cohete postal ano de 1939“. Izdata je takođe i specijalna dopisnica za taj let. Broj pisama je bio vrlo mali. Javnost se nije interesovala za taj eksperimenat, jer nijedne novine toga doba ne govore o tome. Ta je raketa u ostalom pretrpela neuspeh, pošto je izvršila skok od 12 metara ona se stropoštala na zemlju.

VELIKA BRITANIJA

Pošto je engleska vlada doznala da se Nemci jako interesuju za eksperimente prenošenja pošte raketama, počeli su i oni 1934. g. da se interesuju za rakete. „Times“ je tada pisao: „Mogućnosti rakete su ogromne i ne može se znati, još sada, dokle će njihovi incijatori da nas odvedu“.

Za vazdušni međunarodni sajam (APEX) koji je održan u Londonu 1934. g. pozvan je Gerhart Zucker da dođe u London da vrši probe prenošenja pošte raketom. Zucker je došao sa svojim aparatima u nadi da će ubediti Vladu i javnost u korist pošte raketom. Hteo je čak da dobije i koncesiju za redovnu službu kroz Hebri-des, zapadno ostrvo Škotske koje se često nalazi u magli. Zatim je zamislio redovnu službu sa Kontinentom do ostrva Wight udaljenog 5 km., a koja bi trebala da traje 21 sekundu. Zatim jednu drugu službu između Jersey i Guernesey. Zatim je njegova ambicija bila da ustanovi službu između Douvres i Kalea čija bi razdaljina

od 40 km. trebala da bude pređena za 1 minut.

Za njegove pokušaje u Engleskoj, Zucker je dao da se izradi u Londonu dve serije od tri specijalne poštanske marke trouglastog oblika, bilo što bi se stavio natisak na markama koje su već upotrebljene u Holandiji, bilo što bi se izdale marke specijalne za let APEX od 7 do 12 maja 1934. g. Ali kako je let odložen za mesec juni, to se sve te marke nisu mogle upotrebiti. Stoga je Zucker morao da stvori natisak „Rocket-post, First british flight”.

Posle odobrenja Generalnog direktora pošte, pokušaj je izvršen 6 juna 1934. g. u Sussex Downs kod Brighton-a. Raketa je prešla 900 metara, prenoseći poštu, zatim je ponovo natovarena, sa novim tovarom pošte prešla 800 metara. Pisma su frankirana pomoću poštanske mašine sa natpisom crvene boje „Brighton and Hove, Great Britain, Paid 1/2 d. 6. 6. 34”. Na njima se nalazi specijalna marka sa natiskom APEX EXHIBITION, šest različitih boja, čudnovato žigosani minijaturnom mapom Engleske načinjenom od sitnih štampanih slova. Neiskorišćene marke su odmah poništene posle pokušaja. Ove marke i ova pisma su postala retkost, jer su većina uništena prilikom Londonskog blitza 1941 god.

Jedna druga serija pokušaja izvršena je na Hebridima. 28 jula 1934. Zucker je pokušao da pošalje poštu raketom sa ostrva Scarpa do sela Hushimish koje se nalazi na ostrvu Harisa. Ova raketa je eksplodirala, rasipajući pisma na sve strane. Veliki broj je izgoreo ili potonuo u more. Nekolika su pisma pronađena i žigosana od pošte Harisa. za ovaj eksperiment Zucker je izdao dve marke jednu zelenu, a jednu crvenu.

31 jula 1934. g. Zucker je pokušao da izvrši povratni let iz Harisa do ostrva Scarpa, ali i ovoga puta je raketa eksplodirala. Pronađena pisma odnešena su pošti u Haris.

19 decembra 1934. g. Zucker je izvršio pokušaj prenosa pošte iz Lymingtona (Engleska) do Fort Victoria na ostrvu Wight. Raketa se dobro izdigla u vazduh, ali umesto da se uputi ka ostrvu Wight-a vratila se natrag i pala je na jednu i po milju, a jedna u baruštine. Za ovaj let je Zucker izdao specijalnu marku, crvenkaste boje sa zelenim natiskom i humorističke etikete nazvane „Golightly” koje su trebale da budu nalepljene na poledini pisma sa potpisom Zuckera.

Naravno, neuspeh svih tih eksperimenata uništio je sve Zuckerove nade za dobijanje koncesije za redovnu poštansku službu raketom.

FRANCUSKA

Čudnovato, ali Francuska koja se obično nalazi na čelu mnogih otkrića nije se interesovala za poštu raketom.

2 januara 1935 g. neki F. Perron izvršio je eksperiment koji nije uspeo i to negde u predgrađu Parisa, jer je raketa eksplodirala. Samo su nekoliko pisma pronađena. Nose etiketu „Par AEROTORPEDO” i jednu specijalnu marku zelene boje.

9. IX. 1935. g. Roberti je izvršio eksperiment sa raketom „Paris P 27” na avionskom terenu Treport-a. Uspelo je, ali uskoro zatim, on je bacio raketu Guynermer R V 4, koja se zapalila posle 200 metara. Pošta nije bila oštećena. Za ova dva leta, opština je stavila svoj zvaničan žig na pismima.

13. X. 1935. g. pošta je dobio odobrenje od vlasti u Kaleu da preko Pas-de Calais-a, Roberti je spremio rakete P28, RV5, RV6 i RV 7, ali u poslednjem trenutku Ministarstvo Unutrašnjih dela dalo je naređenje da se eksperimenti obustave. Pošta nije preneti i Karl Roberti razočaran uništio je najveći deo.

INDIJA

Sedam godina vršene su mnogobrojne probe u Indiji prenošenje pošte raketom, skoro su sve izvršene od strane Stephen H. Smith iz Kalkute. Veliki deo ovih pokušaja je uspeo. Pošto Smith nije bio naučnik on se više interesovao za tovar koji je prenet nego li za probleme fizike i matematike. Naišao je na vrlo dobar prijem kod poštanskih vlasti i podržavan štampom.

30 septembra 1934. g. Smith je bacio svoju prvu poštansku raketu „Ship to shore” blizu Kalkute. Zatim su sledile druge rakete koje su bačene bilo sa vodene površine, bilo sa zemlje, bilo noću ili danju. On je pravio dve serije eksperimenata u Sikkim-u kod Himalaja, da bi dokazao korist rakete čak i u retkom vazдушnom prostoru, preko dolina, valova Maharadža HH se mnogo interesovao za te eksperimente, te je i sam učestvovao u bacanju raketa.

1935 god. prilikom Royal Silver Jubilee, 1937 god. prilikom Jamboree, krunisanja Engleskog kralja, Crvenog Krsta i u drugim sličnim prilikama, on je bacao mnogobrojne rakete. Njegovi eksperimenti su produženi i za vreme rata.

Jedan deo troškova za ove eksperimente finansiran je izdavanjem specijalnih maraka i etiketa.

Smith je zaista bio najveći popularizator raketne pošte.

— Kraj —

EVGENIJE ARHANGELSKI

13 februara 1956, u 13 časova preminuo je u 75 godini života drug Evgenije Arhangelski, predsednik podružnice Saveza filatelista Srbije u Beloj Crkvi.

Jedan od najstarijih filatelista u Savezu filatelista Srbije, vrlo vredan filatelistički pisac, čiji će gubitak osetiti i njegova podružnica u Beloj Crkvi, i njegovi drugovi u Savezu filatelista Srbije i mnogi filatelistički časopisi i katalozi, na kojima je pokojni Arhangelski saradivao, pa i naš časopis „Filatelista”, čiji je saradnik bio do poslednjih dana.

Rad Arhangelskoga bio je vrlo obiman!

Od 1930 do 1941 godine izdavao je na ruskom jeziku filatelistički časopis „Rossiku”, štampan u Jugoslaviji. Ovaj časopis bio je odlikovan na raznim međunarodnim izložbama: 1933 g. u Beču bronzanom medaljom, 1935 g. u Kenigsbergu srebrnom, 1937 g. u Beogradu na „Zefibu” srebrnom i 1938 g. u Pragu bronzanom medaljom.

Saradivao je na mnogim jugoslovenskim filatelističkim časopisima i dr. izdanjima. Prvi mu je članak bio objavljen u „Kolektoru”, koji je izlazio u Kranju, a zatim je pisao po raznim dnevnim listovima. Bio je saradnik u izdanjima Dr. V. Simića-Vakanovića „Filatelističkom Almanahu” za 1937 i 1939 g. i u „Hrvatskom filatelističkom vjesniku” za 1940 i 1941 g. Pisao je i za organ Jugoslovenskog filatelističkog saveza „Jugoslovenskog filatelistu” za 1941 g. Posle oslobođenja pisao je u ljubljanskom listu „Znamka”, u beogradskom „Filatelisti” i u zagrebačkoj „Filateliji”.

Arhangelski je naročito radio na polju aerofilatelije i njegovi su radovi iz te oblasti bili štampani u stranim časopisima još od 1923 godine. Bio je saradnik ovih časopisa: u S.A.D.: „Sanabria Air News”, „Stamps”, „The Aero-Philatelist's News”; u Engleskoj: „Stamp Collecting”, „Gibbons Stamp Monthly”, „The Aero-Field”; u Francuskoj: „L'Echo de la Timbrologie”, „L'Echangiste — Universelle”, „Avion-Constellation”; u Rusiji: „Sovjetski kolekcionar”.

Arhangelski je radio na dopunama i ispravkama svetskih kataloga maraka za vazдушnu poštu: američkog „Sanabria” za 1939—1941 g. i francuskog „Silombra” za 1947—48 g.

U poslednje vreme, iako ophrvan starošću i teškom bolešću, pisao je neke ispravke za jugoslovenske i ruske marke u Mihelovom katalogu za 1955 i 1956 godinu, a rezultate svog istraživačkog rada objavio je u filatelističkom časopisu „Rossika” i u „British Journal of Russian Philately”.

Redakcija Mihelovog kataloga pozvala ga je na saradnju i za 1957 godinu. Iako iznemogao, do poslednjih dana spremao je material, ali ga je smrt sprečila da ga sredi i dovrši.

Uredništvo „Filateliste” iskreno žali veliki gubitak svog starog saradnika, vrednog filatelističkog pisca, Evgenija Arhangelskog.

Neka mu je svetao spomen među jugoslovenskim filatelistima, koje je on kao braću voleo.

KROZ FILATELISTIČKI SVET

DOPUNE CUMŠTAJNOVOG KATALOGA KOD NAŠIH MARAKA

Franko marke:

Pod br. 822: 30 din. 10 god. UN
— .90 — .80

Pod br. 823: 2 din. Dopl. marka za C
rv. krst. — .06 — .06

Pod br. 824: 15 din. Za 10 god. oslobo
đenja — .40 — .40

Porto marke:

Pod br. 148: 2 din. Dopl. marka za C
rv. krst — .08 — .08

IZ CENTRALNOG SAVEZA ČEHOSLOVAČKIH FILATELISTA — IZVOD IZ DIREKTIVA ZA RAZMENU MARAKA S INOSTRANSTVOM

Razmena poštanskih maraka između čehoslovačkih filatelista i filatelista u inostranstvu u cilju kompletiranja svojih zbirki može se vršiti samo sa čehoslovačkim filatelistima organizovanim u filatelističke krugove klubova ROH (sindikalni revolucionarni pokret), u kulturna društva i druge masovne organizacije i ukoliko su ovi registrovani u Središnjem savezu čehoslovačkih filatelista u Pragu.

Inostrani filatelista mora poslati marke za razmenu na adresu Centrale za razmenu: Strediško zahranični výměni poštovních známek" Hybernska 1, Praha 3 — Nové město. — Ime s adresom čehoslovačkog sakupljača, kome je upućena pošiljka, mora biti napisano na jednoj cedulji priloženoj pošiljci. U slučaju da pošiljka zabunom dođe direktno čehoslovačkom sakupljaču, ovaj je dužan da pošlje ovu pošiljku najdalje za 15 dana po prijemu, neotvorenu, poštom, Centralnom savezu. U slučaju da se saglase da je ta pošiljka kolekcionara iz inostranstva, koji šalje ovu pošiljku kao prvu, čehoslovački sakupljač je dužan da obavesti svoga korespodenta iz inostranstva da pošiljku treba slati na adresu Centrale za razmenu.

U slučaju da Centrala bude morala da vrati pošiljku pošiljaocu, učiniće to na teret sakupljača.

Filatelistički pribor, katalozi, vinjete, fotografije i drugi predmeti ne smeju se slati uz pošiljku maraka.

Nije dopušteno slati u inostranstvo marke koje nisu uvedene u katalog POFIS.

Iz inostranstva ne smeju biti uvožene nikakve marke sa fašističkim motivima. Ne smeju se uvoziti ni marke koje nisu uvedene u katalog LIPSIA ili u njegove dopune. Ovo ograničenje ne odnosi se na marke novih izdanja, koje još nisu mogle biti uvedene u katalog ili njegove dopune.

Procena maraka vršiće se na ovaj način:

a) čehoslovačkim markama biće cene određivane prema katalogu POFIS;

b) marke izdavane od inostranih poštanskih uprava biće cenjene prema jednom svetskom katalogu po sporazumu.

Za proračun pošiljke za razmenu iz inostranstva potrebno je da pošiljalac priloži tačan opis maraka uz oznaku rednog broja i cene svoga kataloga. Pošiljalac iz inostranstva dužan je da navede katalog, koji mu je služio za određivanje cena maraka poslatih čehoslovačkom sakupljaču. Pošiljke iz inostranstva bez popisa maraka ili bez označenih cena biće procenjene od Centrale za razmenu. Čehoslovački sakupljač neće moći da zahteva redukciju cena utvrđenih od Centrale za razmenu.

Centrala će vršiti kontrolu vrednosti maraka prispelih iz inostranstva po popisu samo za bolje marke. Centrala neće moći uzimati u obzir reklamacije za pogreške, koje je učinio pošiljalac.

GREŠKA U IVEROVOM KATALOGU KOD SRBIJE

„L'Echo de la Timbrologie" objavljuje jednu grešku u drugoj svesci kataloga: „Yvert et Tellier 1956" kod Srbije pod austriskom okupacijom: kod serije br. 22—42 pogrešna je cena 15.000 i 1.500 a treba da bude 15.000 i 15.000.

RAZMENJIVAČIMA MARAKA

Jedan francuski filatelistički časopis piše, kako se često događa da pisma adresovana korespodentima u inostranstvu ne prispevaju tamo gde su upućena ili prispevaju tek posle dugog vremena. U većini slučajeva mora se uzrok tome pripisati pošiljaocu, odnosno načinu na koji pošiljalac napiše adresu. U mnogim zemljama način pisanja se razlikuje i po obliku slova i po obliku cifara; a sem toga i način adresovanja — rasporeda adrese — pomalo se razlikuje.

Da bi se otklonilo lutanje pisama ili čak i stavljanje pisama u ostave za pisma, kojima se adresat ne može naći, treba voditi računa o načinu pisanja, naročito velikih slova i gde će staviti koji deo adrese, a niukom slučaju ne sme se zaboraviti da se stavi adresa pošiljaoca.

Ovo će svakako biti korisno i za naše razmenjivače.

DVADESETOGODIŠNJICA „DANA POŠTANSKE MARKE"

Pre 20 godina, 3 decembra 1935, priredili su austriski filatelisti prvi „Dan poštanske marke". To je bila prva proslava toga dana, pa su mu docnije sledovali i filatelisti drugih zemalja, i danas se ovaj dan svečano provodi u celom svetu.

Tim povodom je Friedrich Bergunthal (Thunerhof, Thun) izdao jedno delce „Spisak specijalnih žigova, specijalnih maraka, specijalnih karata i koverata svih zemalja, koje su od 1935 do 1955 godine učestvovala u priređivanju „Dana poštanske marke". (V. V-Z).

SUDAN — SAMOSTALNA REPUBLIKA

Bivši englesko-egipatski kondominijum postao je od 1 januara 1956 g. nezavisna republika. U štampi su nove poštanske marke za novu samostalnu državu Sudan.

DESETNI SISTEM U INDIJI

Indija je uvela decimalni sistem, što će imati značajne posledice u monetarnom sistemu, pa i u filateliji. Rupija će prestati da se deli na „annas" i „pies", već će se deliti na 100 „naya". — Nova moneta neće doći u cirkulaciju pre 1957 godine.

JEDAN LAK NAČIN SKIDANJA OSTATAKA LEPKA SA NEUPOTREBLJENIH MARAKA

Kako velike muke zadaju sakupljačima neupotrebljene marke s ostacima lepka! Bilo to, da im oni smetaju u sopstvenim zbirkama, bilo što utiču pri prodaji na cenu (smanjuje je), ili što je za takve marke interes znatno manji. U mnogim se pak slučajevima može pomoći, i ima jedan

vrlo prost način, koji može svaki skupljač sam da primeni, a ne iziskuje nikakve novčane izdatke.

Treba uzeti jednu malu kutiju, koja se dobro zatvara, od lima koji ne rđa ili od veštačkog materijala (kutije za cigarete, kutije za tablete itd.) i u nju se stave dva do tri sloja ovlaženog upijajućeg papira, koji moraju tačno da odgovaraju veličini dna kutije. Pri ovome treba obratiti naročitu pažnju na to, da upijajući papir mora da bude vlažan, a niukom slučaju ne sme da bude mokar. Zatim se stave odnosne marke s ostatkom lepka sa slikom dole na upijajući papir i kutija se dobro zatvori. — Kad se ima veća kutija, može se staviti istovremeno više maraka. — Posle nekoliko minuta može se marka izvaditi i sasvim pažljivo pincetom ostatak lepka odstraniti, pošto se najpre jedan njegov ugao špicastim nožićem nešto malo odigne. Od osobite je važnosti odrediti pravo vreme za odstranjivanje lepka, što se može češćim kontrolisanjem odrediti. Ako se pokuša skidanje lepka suviše rano, može se poderati i papir marke, koji se ovlažen lakše podere nego u normalnom stanju. Naprotiv, ako se čeka suviše dugo, bezuslovno će guma na marci biti vrlo jako raskvašena i ostaće flekava.

Ovaj je način tako prost, da ga svako može izvršiti samo sa vrlo malo strpljivosti; ali se preporučuje, pre no što se uzme u rad neka marka veće vrednosti, da se prethodno izvrši pokušaj s nekom jevtinom markom Dr. J. (Michel-Nachtrag br. 4/56).

EMISIONI PLAN ČEHOSLOVAČKE ZA 1956 GODINU

U Čehoslovačkoj predviđena izdanja za 1956 godinu jedva će dostići polovinu visine ukupne cene iz prošle godine. Predviđene su serije od 4—6 maraka sa srazmerno niskim vrednostima: 20. II. 5 maraka za drugi petogodišnji plan; 15. III. za propagandu češkog izvoza, privrednih produkata; u aprilu 5 maraka za olimpijadu i sportove; u maju spomen izdanja od 6 maraka za 200 godišnjicu Mocartovog rođenja, u junu 4 marke političkog značaja; u julu 4 marke za znamenite kulturne radnike (Tila, Havličeka, Šrameka i Štura) i 2 marke posvećene čuvarima granica; u septembru 4 marke za poljoprivrednu propagandu; u oktobru 4 marke pokrajinskih kostima i u novembru 4 marke za 250 godišnjicu Visoke Tehničke škole u Pragu.

„EVROPSKA MARKA”

20 januara sastali su se u Parizu, na poziv francuskog ministra pošta, ministri pošta Zap. Nemačke, Belgije, Italije, Luksemburga i Holandije, a Vel. Britanija je delegirala svog posmatrača.

Između drugih raznih predmeta, o kojima je bilo govora, bila je na dnevnom redu i evropska marka, za koju je donešeno rešenje: biće izdana u septembru ove godine.

Ova marka, koja će evocirati evropsku ideju, biće u isto vreme primer evropske kooperacije i simbol kolaboracije koja počinje.

Jedan žiri sastaje se u Parizu 20 marta i izabrali maketu za ovu marku.

Marka će biti izdata u isto vreme u šest zemalja Evropske zajednice uglja i čelika, ali će se u budućnosti moći proširiti i na zemlje koje nisu u ovoj zajednici.

Svaka marka imaće svoju vrednost izraženu u nacionalnoj moneti one zemlje koja ju je izdala i biće štampana u toj zemlji, te će se time moći vršiti poređenje tehničkog napredovanja tih zemalja.

DODATAK PROGRAMU IZDANJA FRANCUSKE ZA 1956 GODINU

No konferenciji za štampu saopštio je ministar pošta da će se programu za 1956 godinu (koji smo objavili u prošlom broju našeg časopisa) dodati još 2 izdanja:

1) Jedna marka od 30 Fr. u znak prijateljstva između Francuske i zemalja Latinske Amerike.

2) Jedna serija od 3 marke, posvećena velikim tehničkim ostvarenjima u Francuskoj.

PROGRAM ZA PREKOMORSKE FRANCUSKE ZEMLJE

Na jednoj konferenciji za štampu, održanoj 26. XII u ministarstvu za prekomorske zemlje, zvanično je objavljena velika serija F. I. D. E. S.-a (Fonds d'investissement pour le développement économique et social), sastavljena od 26 vrednosti raspoređenih na razne pokrajinske poštanske uprave. Ove marke neće biti specijalne (prigodne ili spomen), već će služiti za redovne potrebe pošta; one će dakle biti u tečaju uporedo sa sadašnjim markama, a zameniće ih, kad ove budu potpuno utrošene. Prema „Le Timbre” raspodela je ovako izvršena: Zapadna Franc. Afrika 8, Madagaskar 4, Komorsko o. 1, Somalska obala 1, Togo 1, Sv. Pjer i Mikelon 1, Francuska Ekvatorijalna Afrika 4, Kamerun 4, Okeanija Franc. 1 i Nova Kaledonija 1.

Na markama će biti prikazane najznačajnije tekovine u pojedinim zemljama. Nije određen datum puštanja u tečaj ovih maraka.

PROGRAM IZDANJA U. N. ZA 1956 GODINU

Program izdanja za 1956 godinu sastoji se iz ovih serija: 1) za 17. II dve vrednosti — od 3 i 8 c. — za Međunarodnu obavestajnu uniju; — 2) za 9. IV dve vrednosti

— od 3 i 8 c. — za Svetske zdravstvene organizacije; — 3) za 24. X. dve vrednosti — od 3 i 8 c. — za Dan prava čoveka.

NOVOSTI IZ MONAKA

U pripremi su 4 serije maraka, koje će biti puštene u tečaj u aprilu:

1) Za uspomenu na učešće Monaka na međunarodnoj filatelističkoj izložbi u Njujorku (FIPEX) izdaće se serija od 9 maraka;

2) Za učešće Monaka na Zimskim olimpijskim igrama u Cortina d'Ampezzo, u Italiji i na Olimpijskim igrama u Melburnu, u Australiji;

3) Neprodane vrednosti serije porto maraka tet-beš iz 1953 godine preinačene za običnu i vazдушnu poštu odgovarajućim pretiscima, i to 10 vrednosti za običnu i 1 za vazдушnu poštu — u vrednosti od 600 franaka.

4) Jedna marka od 100 Fr. za XXVI auto-reli od Monte-Karla.

PROGRAM IZDANJA MARAKA ZA 1956 GODINU U ALŽIRU

Prvi put je Alžir objavio program svojih izdanja za iduću godinu:

1) Za početak marta, za borbu protiv raka 1 marka od 15+5 Fr.

2) Za mart, za Dan marke 1 marka od 12+3 Fr.

3) Za 25 maj, za stogodišnjicu rođenja maršala Franše d'Epereja 1 marka od 15 Fr.

4) Za juni, za seriju alžirskih predela, peizaž iz departmana Bône.

5) Za septembar, spomen marka na smrt maršala Leclerc-a.

6) Za oktobar, za seriju maraka sa slikama alžirskih predela 1 marka od 30 Fr. sa slikom iz departmana Oran.

7) Za novembar, za stranačku legiju 1 marka od 15+5 Fr.

8) Za decembar, 1 marka od 1 Fr. s grbom varoši Bône.

MEĐUNARODNE FILATELISTIČKE IZLOŽBE U 1956 GODINI

1) U Bombaju od 20 do 24 februara izložba maraka po motivima „BOMTOPEX”.

2) U Njujorku od 28. aprila do 6 maja V međunarodna filatelistička izložba „FIPEX”.

3) U Zagrebu od 20 do 27 maja III jugoslovenska filatelistička izložba „JUFIZ III”.

4) U Helzinkiju od 7 do 15 jula međunarodna izložba „FINLANDIA 56”.

5) U Melburnu od 12 do 24 novembra međunarodna filatelistička izložba povodom ovogodišnje olimpijade „OLIMPEX 1956”.

Puštanje u tečaj serije maraka s motivima iz Jugoslovenske umetnosti kroz vekove

Ova serija prigodnih maraka puštena je u tečaj 24 marta 1956. Ona se sastoji iz 12 vrednosti:

1) 5 din. tamno-sivo-plava (crkva Sv. Donata u Zadru); — 400.000.

2) 10 din. crno-zelena (ploča s likom hrvatskog kralja u Splitu); — 400.000.

3) 15 din. sepija (grifon s portala crkve sv. Bogorodice manastira Studenice); — 400.000.

4) 20 din. mrko-karminasta (figure majstora Radovana na portalu crkve u Trogiru); — 300.000.

5) 25 din. crno-mrka (detalj freske manastira Sopoćana); — 300.000.

6) 30 din. karminasto-jorgovanasta (srednjevekovni stećak nekropole na Radimlju u Hercegovini); — 300.000.

7) 35 din. maslinasto-zelena (glava s pervaza s katedrale u Šibeniku); — 200.000.

8) 40 din. bakrasto-crvena (fragment sa ciborije katedrale u Kotoru); — 200.000.

Mise en cours de la série de timbres-poste aux motifs de l'art yougoslave à travers les siècles.

Cette série de timbres-poste commémoratifs a été mis en cours le 24 mars a.c. Elle comprend les 12 valeurs suivantes:

1) de 5.— Din. bleu-gris foncé (église de St. Donat à Zadar); tirage: 400.000 pièces;

2) de 10.— Din. vert-noir (table de marbre à l'effigie d'un roi croate à Split); tirage: 400.000 pièces;

3) de 15.— Din. sépia (griffon du portail de l'église de la Ste Vierge du monastère Studenica); tirage: 400.000 pièces;

4) de 20.— Din. carmin-brun (figures de matre-sculpteur Radovan sur le portail de l'église de Trogir); tirage: 300.000 pièces;

5) de 25.— Din. brun-noir (détail de la fresque du monastère Sopoćani); tirage: 300.000 pièces;

6) de 30.— Din. lilas-carminé („stećak” — sépulture moyenâgeuse de la nécropole de Radimlje en Hérségovine); tirage: 300.000 pièces;

9) 50 din. mrka (detalj triptiha Nikole Božidarevića iz crkve na Dančama u Dubrovniku); — 200.000.

10) 70 din. tamno-žuto-zelena (barokna figura iz crkve Marije Snežne u Belcu (Hrv. Zagorje); — 100.000.

11) 100 din. crno-jorgovanasta (autoportret slikara Rikarda Jakopića); — 50.000.

12) 200 din. tamno-plava (spomenik „Mir” od A. Augustinčića). — 32.000.

Natpisi „Jugoslavija” naizmenično, na jednoj marci ćirilicom, na drugoj latinicom; nazivi motiva latinicom. — Papir kredast. — Zupč. $11\frac{1}{2}$. — Veličina slike $24\frac{1}{2} \times 35\frac{1}{2}$ mm. — Vel. tabaka: 50 maraka.

Marke će biti u prodaji kod svih većih pošta do utroška, a za frankiranje važiće do 31. XII. 1957. (Br. 1955 od 24 februara 1956).

Osobnosti na markama Srbije pod okupacijom

PORTO MARKA OD 1 DINARA S JAKO POMERENIM PRETISKOM

Isti naš član podneo nam je na uvid još i jedan četverac porto marke br. 3 od 1 din. višnjeve boje s jako pomerenim pretiskom naviše, tako da prva dva slova od pretiska prelaze na gornju marku, odnosno ti delovi od pretiska pojavljuju se na istoj marci pri dnu.

SPECIJALITETI NA MARKAMA FNRJ

Jaki nabori papira kod marke od 15.— dinara iz serije „Privreda”

Dr Nikola Grujić iz Novog Sada nam je poslao tri marke (iz prvog i drugog

reda arka od 100 komada) od 15.— dinara iz serije „privreda” na kojima se jasno

7) de 35.— Din. vert-olive (tête de la corniche de la cathédrale de Šibenik); tirage: 200.000 pièces;

8) de 40.— Din. rouge-coivre (fragment du ciborium de la cathédrale de Kotor); tirage: 200.000 pièces;

9) de 50.— Din. brun (détail du triptyque de Nikola Božidarević dans la petite église à Dubrovnik); tirage: 200.000 pièces;

10) de 70.— Din. vert-jaune foncé (figure baroque de l'église de Maria Snježna („Marie de Neige”) à Belec (Hrvatsko Zagorje); tirage: 100.000 pièces;

11) de 100.— Din. lilas-noir (autportrait du peintre Rikard Jakopič); tirage: 50.000 pièces;

12) de 200.— Din. bleu-foncé (monument de la „Paix” de Antun Augustinčić); tirage: 32.000 pièces.

Les inscriptions „Jugoslavija” (= Yougoslavie) tour à tour en lettres cyrilliques et latines; les titres des motifs en lettres latines. Exécutés sur le papier de crai; dentelure: $11\frac{1}{2}$ mm; format du dessin: $24\frac{1}{2} \times 35\frac{1}{2}$ mm; en feuilles de 50 pièces.

Ces timbres seront en vente auprès de plus grands bureaux de poste du Pays jusqu'à l'épuisement des stocks et pour l'affranchissement seront valables jusqu'au 31 décembre 1957. (Décret de la Direction générale des PTT, N° 1955 du 24 février 1956).

vide nabori hartije nastali prilikom štampanja maraka. — Zahvaljujemo se dr. Grujiću na poslatom interesantnom specijalitetu.

Marka od 3.— dinara iz serije „Privreda” delimično bez slike

Drug Mulić Miroslav iz N. Sada nam je dostavio marku iz serije „privreda” od 3 d. crvene boje, upotrebljenu kod pošte „BATINA (Baranja) koje je s leve okomite strane u širini od 4 mm ostala bez crteža

(slike marke) — verovatno usled toga, što je prilikom izrade maraka na ovom delu hartije ostala prilepljena neka strana hartija, ili je na tom mestu papir lepljenjem produžavan.

Zahvaljujemo se drugu Muliću na saopštenju.

IZDANJA I PRODAJA MARAKA ZA JUFIZ III

Gen. direkcija PTT izdaje za JUFIZ III dve marke: franko marku od 15 din. i marku za vazd. poštu od 30 din.

Franko marka se štampa u izdanju od 1.240.000 kom. i to u normalnim šalterskim tabacima 1.000.000 kom., a 240.000 kom. u 60.000 četveraca u istoj boji i na istom papiru, sa širim rubovima, ukoričenih u posebne kartone s prigodnim tekstom, s označenom cenom. Marka za vazdušnu poštu štampaće se u 300.000 komada u normalnim šalterskim tabacima.

Franko marka od 15 din. u normalnim šalterskim tabacima pušće se u tečaj 20 aprila 1956 na svim poštama u zemlji. Marka za vazd. poštu od 30 din. pušće se u tečaj na dan otvaranja izložbe na svim poštama u zemlji. Franko marka od 15 din. u koricama prodavaće se samo na

izložbenoj pošti u Zagrebu od 20 do 27 maja, uz cenu koju odredi Gen. direkcija PTT. Na jednu ulaznicu moći će se kupiti neograničena količina četveraca.

Izložbeni odbor preporučuje svim podružnicama i povereništvima: da članovi kupe obe vrednosti štampane u normalnim tabacima na poštanskim šalterima. Izložbeni odbor neće ni primati ni izvršivati narudžbine tih maraka. Radi nabavke marke od 15 din. u koricama neće Izložbeni odbor primati pojedinačne narudžbe. Skreće se naročito pažnja podružnicama i povereništvima da će Izložbeni odbor izvršavati samo skupne narudžbe pojedinih saveza uz istovremenu doznaku novca i odgovarajuće poštarine. Razdeobu na podružnice i povereništva vršiće sami savezi.

Izložbeni odbor izdaće „koverte prvog dana” i aerograme leta Zagreb-Beograd.

NOVA KOVERTA ZA UNUTRAŠNJI SAOBRAĆAJ

Rešenjem Br. 6074 Gen. direkcije PTT od 11 juna 1955 g. puštene su u promet krajem meseca juna prošle godine nove koverta za unutrašnji saobraćaj. Prodajna cena novih koverata je 22 din. Koverte su rađene kod preduzeća „Lipa-Mil” u Zagrebu. Predviđene su koverte u više boja; za sada ih ima u plavoj, beloj i ružičastoj boji.

Produžujemo dosadašnju katalogizaciju naših koverata za unutrašnji saobraćaj:

30. Koverta s vrednosnom oznakom od 15 din. iz serije „Privreda” u karminastoj boji. Boja koverete plava. Format duguljast. Koverta je iznutra postavljena tankom hartijom indigo boje. Pošto je štampanje u toku, ne raspolažemo definitivnim tiražem.

NOVE DOPISNICE

U junu prošle godine stavljene su u promet nove dopisnice za inostranstvo (obične i s plaćenim odgovorom), kao i nove dopisnice za unutrašnji saobraćaj s plaćenim odgovorom. One će ih po utrošku dosadašnjih dopisnica zameniti. Rešenje je doneseno 22. IV. 1955, a štampanje je izvršeno u štampariji PTT preduzeća u Beogradu.

Nove dopisnice nose vrednosne oznake, i to dopisnica s plaćenim odgovorom za unutrašnji saobraćaj 10+10 din., s motivom „voćarstvo” u zelenoj boji, a obična dopisnica za inostranstvo od 17 din. i s plaćenim odgovorom za inostranstvo od 17+17 din. u crvenoj boji, s motivom na vrednosnoj oznaci „stoćarstvo”. Dopisnica za inostranstvo je istog formata i rasporeda adresnih linija kao i ona za unutrašnjost; jedino dve vertikalne linije, koje dele adresnu stranu u dva polja (veće za adresu, manje za pošiljaoca) inverzne su prema linijama na dopisnici od 10 din.; drugo odstupanje je u tekstu zaglavlja, koje glasi „DOPISNICA — CARTE POSTALE”. I u papiru ima odstupanja, jer je on kod karata za inostranstvo crvenkasto-krem boje.

Počinom ove tri dopisnice zatvara se komplet dopisnica s motivima „privrede”, koji izgleda ovako:

1. 10 din. zelena (vredn. oznaka „voćarstvo”);
2. 10+10 din. zelena (vrednosna oznaka „voćarstvo”);
3. 17 din. crvena (vredn. oznaka „stoćarstvo”);
4. 17+17 din. crvena (vredn. oznaka „stoćarstvo”).

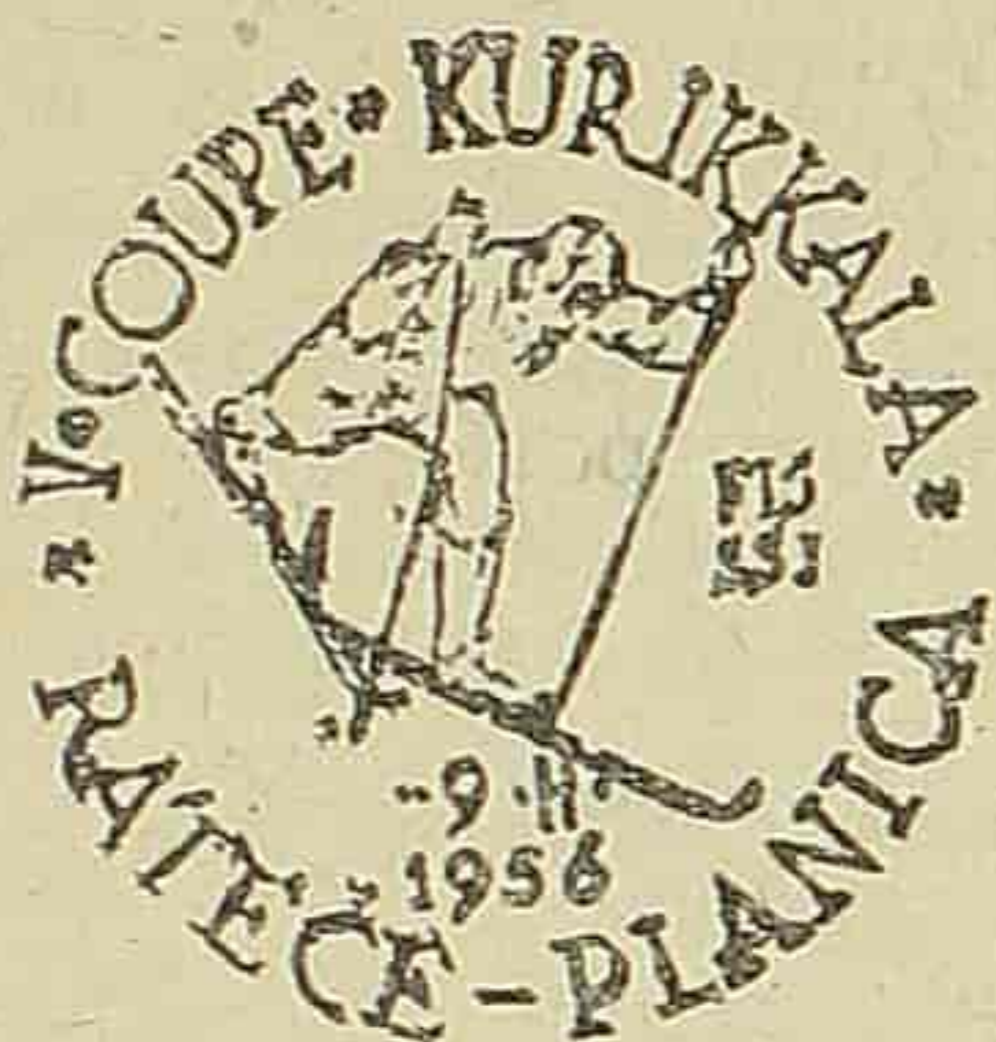
Tiraži ovih dopisnica ne mogu se dati, jer su one još u štampanju.

Dr. B. N.

PRIGODNI ŽIGOVI

RATEČE — PLANICA — 9 — 12. II. 1956

Povodom međunarodnih smučarskih utakmica u Ravnama na Koroškem, koje se održavaju od 9 do 12 februara 1956 godine, odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem Br. 899 od 25. I. 1956 upotrebu prigodnog žiga s pokretnim datumom na poštanskoj ispostavi na mestu takmičenja.

Žig je okrugao, bez okvira, s natpisom u krugu „V. COUPE KURIKALA / RATEČE — PLANICA”. U sredini žiga je crtež jednog smučara u trku; s desne strane su skraćeniice u 2 reda „FIS / SSJ”; ispod smučara je datum u dva reda.

Odobrena boja za žig je crna.

PALE — JAHORINA — 17 — 18. III. 1956

Na inicijativu Saveza filatelista Bosne i Hercegovine, a povodom održavanja Trećeg međunarodnog takmičenja za „Jahorinski kup” na Jahorini Gen. direkcija PTT riješenjem br. 2986 od 9. III. 1956 odobrila je izradu i upotrebu prigodnog pošt. žiga.

Žig je ovalnog oblika, bez okvira, veličine 48:36 mm, sa tekstom: „III JAHORINSKI KUP / MEĐUNARODNO TAKMIČENJE U SLALOMU I VELESLALOMU”, u obimu žiga, a u sredini ispod crteža „PALE / JAHORINA”. — U sredini žiga je izgraviran crtež skijaša u skoku.

Žig je crtao tehničar Kazazić Enez iz Sarajeva, a rezan u pečatoreznici Direkcije PTT saobraćaja u Sarajevu.

Žig je upotrebljavan za vrijeme održavanja ovih takmičenja na privremenoj pošti na Jahorini 17 i 18 marta 1956.

Boja žiga je crna.

(V. Trbarić)

PREGLED FILATELISTIČKE ŠTAMPE

„FILATELIJA”, br. 1.

S ovim brojem glasilo Filatelističkog saveza Hrvatske ušlo je u XVI godinu života. U njemu su objavljeni ovi članci: „Filatelist i sabirač poštanskih maraka” od Janka Lukačića; — „Filatelija u Čehoslovačkoj nakon 1945 godine” od Iva Janskog; — „Ilirski pokret i dokumenti o njemu u markama” od Dr. Stjepana Megera; — „Još nešto o brodovima na markama” od Stjepka Vekarića; — „Od signete do poštanske marke” od Nikole Rukavine; — „Dugi žig Perušić na austriskim markama iz 1867” od Dr. Milana Vranianca.

„PEN KLUB IZDANJE 1933”. Specijalna obrada. Obradio Velimir Ercegović. Zagreb 1955.

Ova brošurica od jednog štampanog tabaka je preštampana iz „Filatelije” za

1954/55 godinu. Izdanje ovakih separata je uvek korisno, pa i ovo će sigurno korisno poslužiti svima onima, koje ovo interesantno izdanje maraka zanima, jer se s njim može mnogo ugodnije rukovati pri uređivanju i proučavanju Pen-klub izdanja nego li iz časopisa, gde se vrše i prekidi i nastavljanja u više brojeva. S obzirom na ono što je o ovom izdanju maraka ranije bilo pisano (E. Deroko, M. Groj i „Priručnik”) ima nešto novih dopuna koje će za to izdanje maraka koristiti čitaocima.

„FILATELIE”

Časopis čehoslovačkih filatelista „Filatelie” ulazi u VI godinu po spoljnom izgledu, koricama i formatu unekoliko izmenjen.

Pored ostalog u broju 1 posvetio je dosta reči jugoslovenskoj filateliji: o izda-

nju F. S. H. — otisku iz „Filatelije”: „PEN KLUB IZDANJE 1933” od B. Ercegovića dao je kratak prikaz M. Hrdlička; — o prigodnim markama za „JUFIZ III”; — o članku Dr. Branislava Novakovića o partizanskoj pošti; — o monografiji o Crnoj Gori, o njenom prijemu u inostranstvu i, s naročitim isticanjem, o prikazu te monografije od engleskog publiciste Toma Morgana u „The Philatelic Magazine”.

MIHELOVI KATALOZI ZA 1956 GODINU

Pored ranije izdatih: „Michel-Europa-Katalog” (sa 1536 strana, po ceni DM 17.50) i „Michel-Deutschland-Katalog” (sa 326 strana po ceni DM. 4.30) izašlo je filatelističko standardno delo „Michel-Ubersee-Katalog”, sveska I (sve prekomorske zemlje od A do K, na 832 strane u platnom povezu, za DM. 19.50. Prvi put izdat sa cenama na bazi DM. — Potpuno nova obrada. Bogato ilustrovan. Sa značajnijim filatelističkim izrazima na engleskom, francuskom, španskom i portugalskom jeziku.

„RADIO PHILATELIJA”

Filatelija se vrlo jako razvila, od kad je izašla iz sistema, koji se sastojao iz skupljanja maraka prema njihovom poreklu i prema vremenu izdanja. Moderni pravac, zvani „tematski”, grupiše marke pod određene teme, po motivima, kao što su: cveće, konji, muzika, medicina, religija itd. Publikovana su mnoga delca, koja se odnose na „tematske” predmete, ali su se ona, većinom, ograničila ili na davanje drugih znanstvenih izlaganja, ili na nabijanje maraka, jedna za drugom, da bi olakšala cilj sakupljača.

Knjiga „Radio Philatelia” od Herberta Rozena, — publikovana od Audio-Master Corp., 17 East 45th Street, New York City — sastavljena je po intencijama filatelista i omogućava jedan nov put u taj „tematski” predmet, koji je jedan od najočaravajućih. Razvitak telekomunikacije ovde je izložen, od njenih početaka do naših dana, jedino pomoću poštanskih maraka. Svaka strana posvećena je po jednoj različitoj fazi radija ili radiodifuzije, nabrajajući i marke posvećene raznim poštama — izdavačima radija, građevinama radija, mikrofona, kao i komemorativne marke radiofonskih konferencija, kongresa i elektronskih izložaba. Marke koje su izdate u spomen radija u avijaciji, radija u mornarici, radija za vreme rata, radija u meteorologiji, radija u predelima arktičkim i antartičkim, kao i marke koje se odnose na televiziju, katalogizirane su u specijalnoj rubrici. Svi slavni ljudi koji su doprineli ustanovljenju radija, nalaze se takođe tu, počev od Ota f. Gerike do Volte, Ampera, Popova, Morzea, Markonija i mnogobrojnih drugih. Svi izgledi radija, radiofuzije detaljno su tretirani, zajedno

sa telegrafom i telefonom, koji igraju bitnu i integralnu ulogu u radiodifuziji. Knjiga sadrži spisak preko 500 maraka, kao i više stotina žigova. Najveći deo knjige je zauzet ilustracijama, koje, oko 300 njih, predstavljaju sve marke jasno i u prirodnoj veličini.

„Radio Philatelia” je objavljena na engleskom, francuskom i nemačkom jeziku.

Skupljačima koje interesuje telekomunikacija, kao i onima, čija je aktivnost, ma u kojoj meri, vezana za domenu radija i radiodifuzije, biće ova knjiga i poučna i zanimljiva.

Cena 2 dolara.

ALBUMI ZA MARKE U. N.

Ujedinjene Nacije u Njujorku dale su da se za njihove poštanske marke izrade naročiti albumi i oni će se prodavati u zgradi U. N. (Der Sammler-Dienst).

PRESTAVNIK FIPCO-a ZA JUGOSLAVIJU

„FIPCO-KURIER” donosi informaciju da je za FIPCO (Međunarodni savez za konstruktivnu filateliju) za Jugoslaviju delegiran naš stari filatelist, kustos Poštanskog muzeja u Zagrebu, predsednik „Kluba tematičara” u Zagrebu i sekretar izložbenog odbora za JUFIZ III, Dr. Vuk Simić Vakanović.

Jugoslovenski skupljači po motivima, kojima bi trebalo kakvo obaveštenje ili za učlanjenje u FIPCO mogu se obratiti na adresu: Dr. V. Simić-Vakanović, Zagreb, Jurjevska ul. 27/B.

„Postage Stamps With Designs From Yugoslav Art Through the Centuries”

Propagandna brošura Generalne direkcije PTT o novom izdanju maraka „Jugoslovenska umetnost kroz vekove”, na engleskom jeziku. Napisao O. Bihalji-Merin, gl. urednik časopisa „Jugoslavija”. Pisac je kratko, jezgrovito opisao predmete, koje je obradio za marke akad. slikar Deberak, i dao podatke o njihovom postanku i o njihovoj umetničkoj vrednosti.

HITNO TRAŽIM:

Originalna pisma Kneževine Srbije od 1866 do 1880 g. (bez obzira na prilepljene marke) sa žigovima: DEBRC, DŽEP, GOLUBAC, GORNJA KRUŠEVICA, LJEŠNICA, LJUBOVIJA, MOKRA GORA, VELIKO ORAŠJE, PALEŽ, RŽANA, SALAŠ, SUPOVAC, TEKIJIA i ŽABARI, kao i prefilatelistička pisma Srbije (1843—1860) sa žigovima: RADUJEVAC, RAŠKA i STUDENICA. Za pojedine komade plaćam cenu od 500 do 10.000.— dinara, prema retkosti i lepoti komada!

Ing. MIRKO VERNER
Novi Sad (Pošt. fah: 81)

IZ SAVEZA FILATELISTA JUGOSLAVIJE

IV. Redovna godišnja skupština Saveza filatelista Jugoslavije održaće se u Zagrebu 21. maja 1956 godine.

Za IV Redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije upućen je od strane SFJ svim republičkim filatelističkim savezima sledeći

POZIV

za IV redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije.

Na dan 21 maja 1956 godine u 8 časova ujutru održaće se u Zagrebu IV redovna godišnja skupština Saveza filatelista Jugoslavije sa sledećim dnevnim redom:

1. Otvaranje skupštine
2. Izbor radnog predsedništva, zapisničara i dva overača zapisnika
3. Izbor verifikacione komisije
4. Izveštaj Upravnog odbora SFJ
5. Izveštaj blagajnika SFJ
6. Izveštaj Nadzornog odbora SFJ
7. Rasprava o izveštajima sa odobravanjem završnog računa SFJ i davanje razrešnice starom Upravnom i Nadzornom odboru SFJ
8. Izbor novog Upravnog i Nadzornog odbora SFJ
9. Određivanje visine članarine
10. Odobravanje predračuna prihoda i rashoda SFJ za 1956/57 god.
11. Predlozi Uprave SFJ, članova i žalbe
12. Određivanje mesta za održavanje V redovne godišnje skupštine SFJ.

Prema čl. 6 Pravila SFJ „Skupštinu sačinjavaju delegati republičkih saveza, koji su izabrani na njihovim godišnjim skupštinama. Svaki republički savez je predstavljen sa po 10 delegata”.

Informacije o prostoriji u kojoj će se održati skupština delegati će dobiti po dolasku u Zagreb u kancelariji Filatelističkog saveza Hrvatske (Habdelićeva ul. br. 2) ili u kancelariji Izložbenog odbora „JUFIZ III” (Jurišićeva br. 15).

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik SFJ:

Ing. Živa M. Đorđević

Za sekretara SFJ:

Tihomir Delja

ODLUKE

Osme redovne godišnje skupštine Saveza filatelista Srbije

U toku i na kraju diskusije skupština je donela sledeće odluke:

1) da se od 1 aprila ove godine poveća članarina za odrasle od 40 na 60 dinara, s tim da i dalje primaju besplatno časopis, a za omladince da ostane ista članarina kao i do sada;

2) da se ovlašćuje novi Upravni odbor SFS da rasmotri zalihe starih brojeva časopisa „Filatelista” i donese odluku o njihovoj prodaji podružnicama i povereništvima po sniženoj ceni;

3) da se Dimitrije Jančićević nagradi sa 5000 dinara;

4) da se Savi Avramovu dodeli nagrada od 20 neponištenih serija „flore” sa klaserom;

5) da se predloži Savezu filatelista Jugoslavije da zamoli Generalnu direkciju PTT da izda prigodne marke sa likovima književnika Jovana Sterije Popovića, Alekse Šantića i Janka Veselinovića, i sa likom kompozitora Stevana Mokranjca;

6) da se obrazuje Odbor za proslavu 10-godišnjice osnivanja Saveza filatelista Srbije;

7) da se putem sakupljanja pretplate sačini značka Saveza filatelista Srbije;

8) da se pozovu svi članovi i sve podružnice i povereništva SFS da u svojoj sredini što više popularišu „JUFIZ III”, još sada da osnuju štedni fond i da skupno posete ovu našu najveću filatelističku izložbu;

9) da novi Upravni odbor SFS na bazi pročitanih izveštaja, vođene diskusije i donesenih odluka sačini zadatke za dalji svoj rad i založi se da ih sve realizuje do iduće redovne godišnje skupštine;

10) da se u celini, sa svim predlozima u njemu, usvoje izveštaji Upravnog odbora, izveštaji blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti SFS i da se dosadašnjoj Upravi SFS da razrešnica;

11) da se uvede nagrađivanje zaslužnih filatelista i podružnica počasnom „zlatnom značkom SFS”;

12) da se usvoji od dosadanje Uprave SFS predloženi Pravilnik o nagrađivanju zaslužnih filatelista i podružnica počasnom „zlatnom značkom SFS”;

13) da se prva „zlatna značka SFS” dodeli počasnom Predsedniku SFS Ing. Aleksandru Petroviću, i

14) da Ing. Aleksandar Petrović i Boriko Stanković idu o trošku SFS na IV redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije.

Savez filatelista Srbije će uskoro dati izraditi značke od srebra za svoje članstvo. — Značke će biti oblika male reljefno izrađene zupčane poštanske marke — veličine 10x14 mm u sredini sa inicijalima Saveza: SFS.

Cena značkama je Din. 70.— po komadu.

Pozivaju se sve Podružnice, kao i filatelisti pojedinci, da svoje poručbine za ove značke dostave Savezu najkasnije do 25-og maja o.g. — zajedno sa novcem. Adresa Saveza je: Sremska ulica br. 6 (IV. sprat), ili Poštanski fah 702.

IZ „BORBE“

„Borba“ od 28 marta 1956 godine u svojoj rubrici „Filatelija“ objavila je sledeću informaciju:

SKUPŠTINA SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

Na osmoj redovnoj godišnjoj skupštini Saveza filatelista Srbije koja je održana juče, istaknuto je da se sve osnovne organizacije pripreme i popularišu međunarodnu izložbu koja će se održati u Zagrebu od 20 do 27 maja, pod visokim pokroviteljstvom Predsednika Republike.

Skupština je konstatovala da su nominale poštanskih maraka još uvek veoma visoke i da bi trebalo da Generalna direkcija PTT povede kurs ka izdavanju maraka sa niskim nominalama dostupnim članovima Saveza filatelista. Ovo je naročito važno zbog omasovljenja organizacija sa omladinom.

Na skupštini je donesen pravilnik o nagrađivanju zaslužnih filatelista i osnovnih organizacija za unapređenje filatelije u Srbiji i Jugoslaviji: „Zlatnom značkom Saveza filatelista Srbije“. Jednoglasnom odlukom skupštine prva „Zlatna značka“ svečano je juče dodeljena počasnom predsedniku Saveza filatelista Srbije inženjeru Aleksandru Petroviću. Izabrana je nova uprava SFS na čelu sa inženjerom Živom Dorđevićem“.

Inž. Aleksandar J. Petrović

Zahvaljuje svima prijateljima — filatelista na čestitkama povodom odlikovanja zlatnom značkom Saveza filatelista Srbije.

IZ UREDNIŠTVA

PRODAJA RANIJIH GODIŠTA FILATELISTA

Kod Uredništva (ulica Vojvode Dragomira br. 25) mogu se dobiti kompletna sva ranija godišta časopisa, a ima i raspoređenih brojeva iz godina: 1950, 1951 (sem broja 1), 1952 (sem broja 4), 1953 (sem broja 3), 1954 i 1955.

CENE KOMPLETA

Za 1949 godinu	Din.	66
„ 1950 „	„	180
„ 1951 „	„	320
„ 1952 „	„	360
„ 1953 „	„	240
„ 1954 „	„	240
„ 1955 „	„	250

CENE POJEDINIH BROJEVA

Broj 1 i 2/49	po Din.	15
„ 3 i 4/49	„ „	19
„ 1 do 12/50	„ „	15
„ 1 do 4/51	„ „	20
„ 5 do 12/51	„ „	30
„ 1 do 12/52	„ „	30
„ 1 do 12/53	„ „	30
„ 1 do 12/54	„ „	20
„ 1/55	„ „	30
„ 2 i dalje	„ „	20
„ 1—2/56	„ „	60

Za poručeno novac poslati unapred na tek. račun Uredništva kod Komunalne banke grada Beograda 10-KB-4-Ž-156.

Na poledini naznačiti tačno za šta se novac šalje. Svoju adresu takođe tačno napisati.

Poštarinu za pošiljke časopisa plaća Uredništvo.

PRETPLATNICIMA I POVERENICIMA!

Mole se poverenici da odmah pošalju obračun i novac za poslat im časopis za prošlu godinu.

Mole se pretplatnici da odmah izmire zaostalu pretplatu i pretplatu za 1956 godinu. Ko ne pošlje pretplatu, obustaviće mu se slanje lista.

„BISON EXCHANGE CLUB“ USA

godišnja pretplata 600 dinara
Pristupnice, informacije daje
Dimitrije Jančićević
Beograd — Vojislava Ilića 32

AVGANISTAN

1) —. —. 1955. — Spomen izdanje o 85 godišnjici pošte, izdate dve marke (zupčane i sečene) s istom slikom starog i novog poštanskog službenika, a između njih prva poštanska marka Avganistana i s prigodnim natpisom: 35+15 P. crvena i 125+25 P. sivo-jorgovanasta.

2) 24. X. 1955. — Spomen izdanje za deseto-godišnjicu U. N., dve marke (zupčane i sečene): 35 P. zelena s nekom prigodnom slikom i 125 P. zeleno-plava s ambblemom U. N. i s prigodnim natpisom.

ANTILI HOLANDSKI

10. XII. 1955. — Povodom rada karibiske komisije na ostrvu Arubi (Hol. Zap. Indija) izdate su dve marke: 15 c. smeđa, ultramarin i svetlo-zelena (obala u Arubi) i 25 c. smeđa, ultramarin i zelena (rafinerija petroleuma u Kiraso-u; trouglasta).

ARGENTINA

1) —. —. 1955. — Pored one dve marke objavljene u prošlom dvobroju „Filatelista“ puštena je u tečaj i treća vrednost serije redovnih maraka od 3 p. sa slikom brane u Mendoci.

2) 31. XII. 1955. — Spomen izdanje na braćimstvo mornarice, vazduhoplovstva i suvozemne vojske: 3 P. plava s kombinovanim ambblemima sva tri roda vojske.

AUSTRIJA

21. I. 1956. — Spomen marka izdata povodom 200 godišnjice rođenja V. A. Mocarta: 2.40 Š. plava (Mocartov portret).

BRAZILIJA

1) —. —. 1955. — Spomen izdanje o stogodišnjici rođenja maršala Hegmesa da Sonseca: 60 c. ljubičasta, s maršalovom slikom.

2) —. —. 1955. — Spomen izdanje za 36 euharistički kongres: 1.40 Cr. zelena (kongresni oltar) i 2.70 Cr. jorgovanasto-smeđa (sveti Pascal).

3) —. —. 1955. — Izdanje za uspomenu na posetu papinog legata, kardinala Masele: 4.40 Cr. plava, s kardinalovom slikom.

4) 8. XII. 1955. — Za stogodišnjicu rođenja pesnika i dečijeg pisca Monteiro Lobato: 0.40 Cr. zelena s pesnikovom slikom.

5) 18. XII. 1955. — Povodom stogodišnjice rođenja lekara i spitivača lepre, Adolfa Luca: 0.60 Cr. zelena (A. Luc).

6) 22. XII. 1955. — Za stogodišnjicu ustanovljenja prve inženjerske jedinice u braziljanskoj vojsci: 0.60 Cr. plava sa slikom komandanta Vilagrana Carbita.

7) 29. XII. 1955. — Za 18 međunarodni kongres geografa u Rio de Zaneiru izdata je još jedna vrednost od 1.20 Cr. crvena.

BUGARSKA

15. X. 1955. — Za bugarsko-sovjetsko prijateljstvo izdata je jedna serija od sedam maraka na žučkastom papiru: 2 st. plavo-crna (fabrika sode Karlo Marks), 4 st. plava (vodojaža), 16 st. zelena (most preko Dunava), 44 st. smeđa (spomenik prijateljstva), 80 st. zelena (portret Mičurina) i 1 L. siva (slika Vl. Majakovskog).

CEJLON

10. XII. 1955. — Prigodna marka za poljoprivrednu i prehranbenu izložbu s kombinovanom slikom poljoprivrednih proizvoda za hranu i s natpisom „1956 / ROYAL AGRICULTURAL AND FOOD EXHIBITION“: 10 c. žuto-nerandžasta i smeđe-jorgovanasta.

ČEHOSLOVAČKA

15. XII. 1955. — Serija „Građevina socijalizma“: 20 h. zelena (železnički vijadukt), 30 h. tamno-smeđa (voz na mostu), 60 h. plavo-zelena (voz pred tunelom) i 1.60 Kr. crvena (rudarska naseobina Poruba kod Moravske Ostrave).

ČILE

—. XII. 1955. — Serija maraka izdatih o stogodišnjici smrti predsednika J. J. Prijeto Viala: 3 P. plava (M. Rengifa), 5 P. crvena (M. Egana) i 50 P. ljubičasta (D. Portales).

DANSKA

26. I. 1956. — Poslednja vrednost iz serije hiljadugodišnjice danskog kraljevstva: 60 öre tamno-plava sa slikom spomenika „Narodnom vojniku“.

DOMINIKANSKA REPUBLIKA

1) —. XI. 1955. — Puštena je u tečaj jedna marka od 1 c. ljubičasta sa slikom Angelite Unita.

2) 20. XII. 1955. — Povodom Međunarodnog sajma u Ciudad Trujillo izdata je jedna serija od 3 marke: a) za običnu poštu: 7 c. smeđa i 10 c. plava; — b) za vazдушnu poštu: 11 c. crvena. Sve ove marke su s istim portretom Raffaella J. Trujillo.

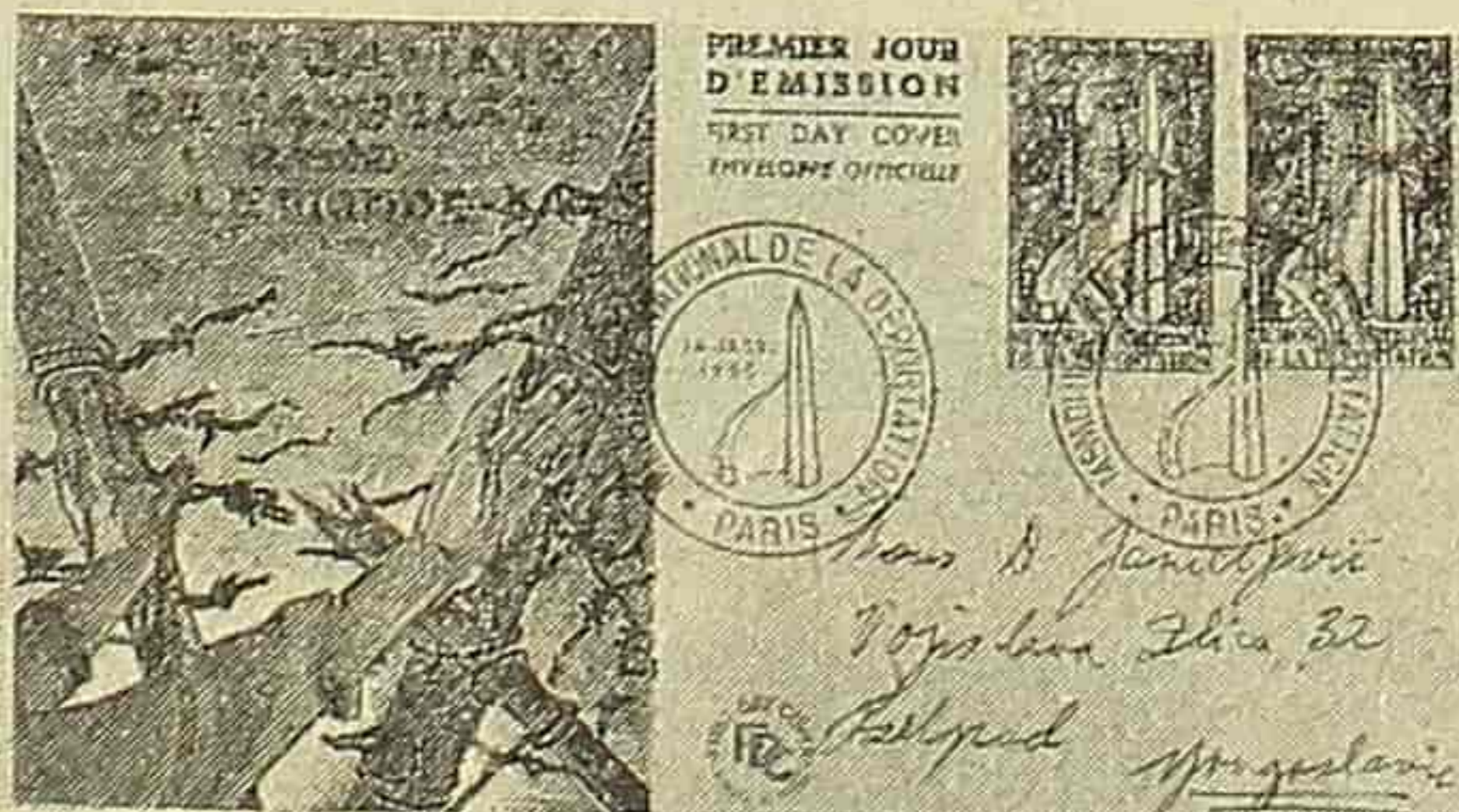
3) 20. XII. 1955. — Izdata je jedna dalja vrednost od 10 c. plava sa slikom Angelite Primera.

FILIPINI

12. XII. 1955. — Za uspomenu na filipinskog lovca avijatičara Cesara Fernanda Basa izdate dve marke za vazдушnu poštu na dan njegove smrti, sa njegovom slikom i s njegovim aparatom: 30 c. crvena i 70 c. plava.

FRANCUSKA

16. I. 1956. — Marka sa slikom nacionalnog spomenika deportovanim, podignutog u polju Natzwiller-Struthofa i sa tragičnom i prozračnom senkom jednog deportovanog čoveka: 15 Fr. opekasta i smeđe-crna.

GVATEMALA

— . —. 1955. — Za 50 godišnjicu nogometa u Gvatemali izdate su 3 marke (s velikim za-kašnjenjem, jer je nogomet osnovan 1902 go-dine): 4 c. ljubičasta (golman s loptom), 10 c. zelena (Carlos Aguirre Methec, osnivač saveza) i 15 c. plava (golman s loptom pred mrežom).

HAITI

1) — . —. 1955. — Izdanje za vazdušnu poštu, sa slikom J. J. Dessalines-a: 50 c. svetlo-plava, tamno-plava i crna i 50 c. svetlo-siva, siva i crna.

2) — . —. 1955. — Izdanje za uspomenu na J. J. Dessalines-a, s njegovom slikom i sa go-dinama 1758—1806: 3 c. žuto-smeđa i plavo-crna i 10 c. jorgovanasto-ružičasta i plavo-crna.

3) — . —. 1955. — Spomen izdanje za vazdušnu poštu, s istom slikom kao pod 2) i s natpi-som „AVION“: 20 c. svetlo-zelena i crno-zele-na, 20 c. smeđe-žuta i crno-zelena.

IZRAEL

1) — . I. 1956. — Drugi deo serija maraka za redovne potrebe sa slikama simbola jevrejskih plemena: 20 p. tamno-jorgovanasta (amblem Simeona — kula), 40 p. smeđa (amblem Jude — lav), 80 p. crvena (amblem Gada — šator), 180 p. ljubičasta (amblem Zabulona — brod).

2) — . I. 1956. — Za uspomenu na 30 godišnjicu tehničkog instituta u Haifi: 350 p, ma-slinasta i crna (slika instituta).

3) — . I. 1956. — U spomen teorije relativiti-teta, Albertu Anštajnu: 350 p. tamno-smeđa (Ajnštajn i formula $E = mc^2$).

INDIJA PORT.

— . XII. 1955. — Za 450 godišnjicu kolonije Portugalske Indije izdata je jedna spomen se-rija sastavljena iz 18 maraka, na kojima su prikazane delom slike ličnosti, koje imaju na-ročite zasluge za koloniju, delom pak situacioni planovi raznih gradova kolonije; sve marke su izrađene iz više boja: 3 p. D. Francisco de Almeida, 6 p. Manuel Antonio de Sousa, 9 p. Alfonso de Albuquerque, 1 T. D. Vasco da Ga-ma, 1½ T. Filipe Nery Havier, 2 T. sit. plan grada Vaçaim, 2½ T. sit. plan grada Mombaim, 3 T. Nuno da Cunha, 3½ T. sit. plan grada Damao, 4 T. Agostinho Vicente Lourenco, 5 T. sit. plan grada Diu, 8 T. Padre José Vaz, 9 T. Manuel Godinho de Heredia, 10 T. D. Joao de Castro, 12 T. sit. plan grada Cochim, 1 P. sit. plan grada Goa, 2 P. Antonio Caetano Pacheco i 3 P. D. Constantino de Braganca.

ISLAND

23. I. 1956. — Za uspomenu na 900 godišnjicu crkve u Skalhontu i posvećenja prvog island-sko biskupa, Isleifura Gizurarsona izdate su 3 marke s doplatkom: 0.75+0.25 Kr. crvena

IRAK

26. XI. 1955. — Za VI arapski inženjerski kongres u Bagdadu izdata je jedna serija od 3 marke s kraljevim portretom: 3 F. crvena, 10 F. plava i 28 F. otvoreno-plava.

ITALIJA

1) 31. XII. 1955. — O 150 godišnjici rođenja Đuzepa Macinija, borca za ujedinjenje Italije, izdata je jedna marka za vazdušnu poštu od 100 L. zelena sa Macinijevom slikom i jednim svetionikom.

2) 31. XII. 1956. — O stogodišnjici rođenja Đovanija Paskoli, italijanskog pesnika, koga Italijani nazivaju „poslednji Vergilijev sin“, izdata je jedna spomen marka od 25 L. sivo-crna s Paskolijevim portretom i sa jatom ptica u letu.

JAPAN

— . XI. 1955. — Za „Filatelističku nedelju“: 10 jena zelena sa slikom devojčice koja duva u staklenu igračku, — rad slikara Utamaro čija se 150 godišnjica smrti ovom markom obele-žava.

KANADA

1) — . —. 1955. — Prigodno izdanje za Svetski slet izvidnika: 5 C. zelena i smeđa sa slikom značke izvidnika između dveju polovina zemlji-nog planigloba.

2) 23. I. 1956. — Za kanadanski nacionalni sport, hokej na ledu: 5 C. plava sa slikom tro-jice igrača na ledu.

KINA

— . —. 1955. — Poslednje vrednosti serije ma-raka posle novčane reforme: 1 ct. ljubičasta (strugar), 4 ct. maslinasto-zelena (vojnik), 8 ct. nerandžasta (metalac) i 20 ct. plava (poljopri-vredna radnica). Sve marke su bez gume.

KOREJA JUŽNA

1) 1. XI. 1955. — Spomen marka povodom 10 godišnjice postojanja južno-korejske morna-ricе: 20 hw. plavo-ljubičasta sa slikom spome-nika admirala Rhee Shun Sin levo, s morna-ričkom zastavom u sredini i s jednim brodom desno.

2) — . —. 1955. — Dve vrednosti sa sportskim motivima: 20 hw. crvena i 55 hw. tamno-zelena, sa slikom trojice trkača u ovalnom okviru.

3) — . XI. 1955. — Jedna marka iz redovne serije malog formata: 200 hw. purpurna (pa-goda).

KUBA

1) 12. XI. 1955. — Na dan otvaranja ame-ričkog kongresa za vazduhoplovstvo izdat je jedan spomen blok sa 5 maraka za vazdušnu poštu izdanja CUPEX objavljenih u broju 11—12/55 „Filatelite“.

(sveti Torlakus), 1.25+0.75 Kr. smeđa (katedrale u Skalhontu) i 1.75+1.25 Kr. crna (biskup Jon Porkelison Vidalin).

2) 15. XII. 1955. — Ovogodišnje božićne mar-ke sa slikom čurana: 2 c. crvena i zelena i 4 c. zelena i smeđe-crvena.

KOLUMBIJA

3) —. —. 1955. — Za stogodišnjicu smrti Jose Eusebia Karo izdate su tri spomen marke: a) za običnu poštu: 5 c. smeđa; — b) za vazdušnu

poštu: 15 c. svetlozelena — (obe s Karovom slikom); — c) za hitnu poštu: 20 c. svetlo-smeđa (Salamanka univerzitet za koji je ime J. E. Karoa tesno vezano).

LIBERIJA

1) 12. XII. 1955. — Za 50 godišnjicu rotari kluba: a) za običnu poštu: 5 c. zelena i zlatna (rotarijanski amblem i urođenik); — b) za vazdušnu poštu: 10 c. plava i crvena (zgrada rotarijanaca u Evanstonu) i 15 c. crveno-smeđa i zlatna (pogled na Monroviju).

2) 12. XII. 1955. — Istim povodom izdat je i jedan blok s jednom markom od 50 c. za vazdušnu poštu. Slika na marci je ista kao na 10 c. za vazdušnu poštu, ali bez grančice iznad slike. Blok ima natpis „50 godišnjica međunarodnog rotarijanstva“ i godine 1905 i 1955.

MAĐARSKA

20. XII. 1955. — Prevozna sredstva: 40 fil. maslinasto-zelena i smeđa (voz sa dizel-motorom), 60 f. tamno-zelena i maslinasto-smeđa (autobus), 80 f. maslinasta i jorgovanasto-smeđa (motocikl), 1 For. žuto-smeđa i crno-zelena (kamion), 1.20 For. nerandžasto-smeđa i crna (lokomotiva), 1.50 For. zeleno-siva i tamno-smeđa (teretni auto) i 2 For. plava i smeđe-crna (teretni brod).

NEMAČKA IST.

1) 10. XII. 1955. — Spomen izdanje za „Engelsovu godinu 1955“; nezupčan blok od 6 maraka objavljenih u broju 1-2/56 „Filateliste“ raspoređenih u dva reda: u gornjem: 5, 20, 10 pf., u donjem 15, 30, 70 pf. Natpisi: gore „FRIEDRICH ENGELS JAHR 1955“, dole „DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK“ u tamno-zeleno-sivoj boji, s obe strane zastave i lovorove grančice u crvenoj, crnoj, žutoj i zelenoj boji.

2) 15. XII. 1955. — Serija maraka od 6 vrednosti s reprodukcijama slika iz drezdanske galerije, koje su pre izvesnog vremena vraćene

iz SSSR: 5 pf. crveno-smeđa sa slikom Albrehta Direra „Slika jednog mladića“, 10 pf. tamno-smeđa sa slikom Žana Etiena Liotarda „Poslužiteljica čokolade“, 15 pf. tamno-ljubičasta sa slikom B. Punturikija „Slika jednog dečka“, 20 pf. smeđa sa slikom Rembranta „Autoportret“, 40 pf. maslinasto-zelena sa slikom Žana Vermerena „Devojka s pismom“, 70 pf. tamno-plava s Rafaelovom slikom „Sikstinska madona“.

3) 27. I. 1956. — Za 200 godišnjicu rođenja V. A. Mocarta izdate su dve marke: 10 pf. crno-zelena (Mocartova plastika) i 20 pf. smeđa (Mocartov portret).

4) 31. I. 1956. — Povodom početka prevoza putnika avionima Nemačke Lufthanze puštene su u tečaj: 5 pf. svetlo-zelena, crna, crvena i žuta (zastava sa znacima Lufthanze pred njenom upravnom zgradom), 10 pf. zelena, 15 pf. plava i 20 pf. smeđa sa slikama aviona Lufthanze.

NEMAČKA ZAP.

1) 7. I. 1956. — Za 125 godinu rođenja Heinricha von Stephan izdata je jedna spomen marka od 20 pf. crvena sa slikom brojke „20“ u boji, a preko nje potpis „v. Stephan“ u negativu; natpisi u okviru: „HEINRICH V. STEPHAN / BEGRÜNDER DER WELTPOST / VEREINS — 7 JAN. 1831 / DEUTSCHE BUNDESPOST“.

2) 27. I. 1956. — U spomen 200 godišnjice rođenja V. A. Mocarta izdata je marka od 10 pf. sivo-jorgovanasta i crna (klavikord s jednim Izvatom iz originalnog Mocartovog notnog rukopisa; natpis uz gornju stranu slike „Wolfgang Amadeus Mozart“, levo „27. Januar 1756“, desno „27. Januar 1956“).

NIGERIJA

28. I. 1956. — Prigodna marka izdata povodom posete kraljice Jelisavete, izrađena od marke za običnu poštu od 2 d., s crnim pretiskom „ROYAL VISIT/1956“.

NOVI SELAND

—. —. 1955. — Za ovogodišnju seriju maraka sa doplatkom za narodno zdravlje N. Selandu upotrebljena je slika glave jednog deteta u medaljonu: 1 $\frac{1}{2}$ +1 $\frac{1}{2}$ d. smeđe-nerandžasta i smeđa, 2+1 d. zelena i smeđa i 3+1 d. crvena i smeđa.

NORVEŠKA

1. I. 1956. — Zbog izmene poštanskih taksa puštene su u tečaj 2 nove vrednosti sa slikom kralja Hakona VII: 35 öre crvena i 65 öre plava.

PORTUGALIJA

—. XII. 1955. — Dopunska vrednost za običnu poštu sa slikom viteza iz 1953 godine: 30 c. jorgovanasta/crvenkasta.

REINION

—. —. 1955. — Francuska marka od 1 Fr. sa grbom grofovije Venaissin s crnim pretiskom nove vrednosti: 5 c. CFA / 1 F.

RUMUNIJA

1) 20. X. 1955. — Spomen marka za IV kongres ARLUS-a (Društva za razvitak prijateljskih odnosa sa SSSR): 20 b. ljubičasto-plava i okerasta (grb s prigodnim natpisom).

2) 29. X. 1955. — O stogodišnjici rođenja Ivana Vladimiroviča Mičurina: 55 b. tirkizno-plava, sa slikom Mičurinovom.

3) 10. XI. 1955. — Serija maraka sa slikama industrijskih biljaka: 10 b. smeđe-crvena (šećerna repa), 20 b. zeleno-maslinasta (pamuk), 55 b. ultramarin (lan) i 1.55 L. kestenjasta (suncokret).

4) — XI. 1955. — Dopunska vrednost za redovnu poštu sa slikom učenice: 40 b. plavo-crna.

S. A. D.

1) 10. I. 1956. — Spomen marka sa slikom Thomasa Woodrow Wilsona, predsednika S.A.D. od 1913 do 1921: 7 c. smeđa.

2) 17. I. 1956. — Za uspomenu na 250 godišnjicu rođenja B. Franklina: 3 c. sa slikom Franklina pri njegovom eksperimentu sa zmajem i ključem i obrazovanju elektriciteta.

SAHARA ŠP.

23. XI. 1955. — Dobrotvorno izdanje za „Dan kolonijalne marke“ sa slikama antilopa: 5+5 c. crveno-smeđa, 15+5 c. svetlo-smeđa i 70 c. svetlo-zelena. Prva i treća sa slikom cele antilope, a druga sa glavom antilope.

SVETA JELENA

3. I. 1956. — Za stogodišnjicu prve marke Sv. Jelene izdate su 3 marke sa slikom prve marke i kraljice Jelisavete II i sa jubilarnim godinama: 3 d. crvena i plava, 4 d. smeđa i plava i 6 d. ljubičasta i plava.

SIJERA LEONE

2. I. 1956. — Serija maraka za redovnu poštu, sa slikom kraljice Jelisavete II: 1/2 d. jorgovanasta i crna (rt sa svetionikom), 1 d. maslinasta i crna (kej kraljice Jelisavete II u Fritaunu), 1 1/2 d. ultramarin i crna (prerada Piassave), 2 d. žuto-smeđa i crna (džinovsko drvo), 3 d. plava i crna (žetva pirinča), 4 d. plavo-zelena i crna (rudnik gvožđa), 6 d. ljubičasta i crna (zaliv Baleine i selo York), 1 Š. crvena i crna (barka Bullom), 1/3 sepija i crna (karta kolonije), 2/6 crveno-nerandžasta i crna (most preko Orugu), 5 Š. zelena i crna (šef Kuranko), 10 Š. jorgovanasto-ružičasta i crna (sud u Fretown-u) i 1 f nerandžasta i crna (palata vlade u Freetown-u).

SIRIJA

1) 24. X. 1955. — Za 10 godišnjicu povelje U. N.: a) za redovnu poštu: 7 1/2 P. crvena i 12 1/2 P. sivo-zelenkasta — obe sa simbolom U. N.; — b) za vazdušnu poštu: 15 P. ultramarin i 35 P. sepija (globus i oko njega jedna traka s natpisom na arapskom jeziku, s golubom mira i terazijama (simbolom pravde)).

2) 24. XI. 1955. — Povodom postavljanja vodovoda za Alep: a) za običnu poštu: 7 1/2 p. ljubičasta, 12 1/2 p. svetlo-crvena; — b) za vazdušnu poštu: 30 p. svetlo-plava; sve sa slikom starog krstaškog kaštela u Alepu.

S. S. S. R.

1) — XI. 1955. — Za otvorene naučne polarne stanice na Sev. polu izdate su 2 marke za vazdušnu poštu, izrađene od redovnih maraka za vazdušnu poštu s pretiskom „Severni pol — Moskva 1955“: 1 R. sa smeđe-karminastim pretiskom, za obična pisma i 2 R., a smeđe-žutim pretiskom, za preporučena pisma.

2) 29. XI. 1955. — Povodom 25 godišnjice postojanja grada Magnitogorska na Uralu izdata je jedna marka od 40 kop. višebojna sa slikom jednog dela toga grada.

3) 29. XI. 1955. — Serija maraka za naučne misije na ledenim poljima, Severnog pola: 40

kop. maslinasta, plava i crvena i 60 kop. cinober, plava i crvena, — sa slikom jedne stanice na ledenim poljima i helikoptera, 1 R. smeđasiva, plava, zelena, crvena i smeđe-žuta sa slikom saradnika ekspedicije pri snimanju sa sekstantom, a u zaleđu stanica i polarna svetlost.

4) 9. XII. 1955. — Tri spomen bloka svaki sa 4 iste marke od 40 kop. izdate za poljoprivrednu izložbu u Moskvi (1 juna 1955), sa slikama paviljona: Rusije, Belorusije i Ukrajine, s natpisima „VSESOJAZNAIA SELJSKOHOZIAISTVENNAIA / VISTAVKA“ iznad slika, a ispod „PAVILJON... (ime republike) u crno-plavoj boji; s leve strane maraka zastava dof. republike, a s desne S. S. S. R.-a.

5) 22. XII. 1955. — Spomen izdanje o 150 godišnjici smrti vajara Šubina s njegovim portretom: 40 kop. tamno-zelena i višebojna, 1 R. tamno-smeđa i višebojna.

ŠPANIJA

1) 1. XI. 1955. — Za vazdušnu poštu: 25 c. sivo-ljubičasta, 1 P. crveno, narandžasta, 1.40 P. ružičasta, 4.80 limunasto-žuta i 5. smeđa, — sve s istom slikom aviona u letu, a iza njega se vidi jedna stara karavela.

2) — XII. 1955. — O stogodišnjici telegrafa u Španiji: 15 c. sepija, 80 c. plavo-zelena i 3 P. plava (simbolična slika telegrafije).

3) 20. XII. 1955. — Povodom stogodišnjice proglašenja za sveca sv. Vincenta Ferara izdata je jedna marka od 15 cts. smeđa sa svečevom slikom.

4) 24. XII. 1955. — Izdata je za 1955 godinu božićna marka od 80 c. zelena (jedan deo El Grekove slike „Sveta porodica“).

5) 10. I. 1956. — Jedna marka za vazdušnu poštu od 25 P. zelena sa slikom poznatog slikara i akvareliste Mariana Fortuni.

URUGVAJ

— —. 1955. — Za paketsku poštu: 1 p. plava sa slikom glavne pošte u Montevideu.

VENECUELA

— XI. 1955. — Za prvi poštanski kongres, održan u februaru 1954 godine u Karakalu: a) za običnu poštu: 5 c. zelena, 20 c. plava, 25 c. ružičasta i 50 c. nerandžasta; — b) za vazdušnu poštu: 5 c. žuto-nerandžasta, 15 c. smeđa, 25 c. siva, 40 c. crvena, 50 c. nerandžasta i 60 c. ružičasta; sve su s istom slikom — značke u sredini slike i s istim prigodnim tekstom.

VIJETNAM SEV.

— XII. 1955. — Za uspomenu na sprovođenje agrarne reforme u Sev. Vijetnamu izdata je jedna marka za običnu poštu od 100 dong. sivo-smeđa i za službenu poštu dve marke: od 4 dong. plava i 80 dong. ružičasta, — sve s istom slikom jedne grupe službenika i seljaka pri deobi zemlje.

FILATELISTI

čitavog sveta imaju samo jednu internacionalnu organizaciju, kojoj pripadaju svi ozbiljni skupljači taksenih maraka

„FISCALIST“

REGISTRE INTERNAT. DE COLLECTIONNEURS DE TIMBRES FISCAUX

Directeur: J. G. BORREMANS, 98, Digue de Mer, Ostende, Belgique

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.—	дин.
Пола стране	6.000.—	дин.
Четвртина стране	3.500.—	дин.
Осмина стране	2.000.—	дин.
Шеснаестина стр.	1.000.—	дин.

ANONCES:

1/1 page	US \$	30.—
1/2 page	US \$	15.—
1/4 page	US \$	10.—
1/8 page	US \$	6.—
1/16 page	US \$	3.—

Za jugoslovenske marke dajem u zamenu marke Čehoslovačke i razne sportske — nežigosano i žigosano.

GAJDUŠEK ANTONIN

GOTTWALDOV I.

Lazy - Blok (Čehoslovačka)

Zbigniew Ostrowski

SKARŻYSKO I — KAM. 3

Kolonia Rabotnicza 21 m. 8 (Poljska)
Dopisujem se poljski ili nemački.

Nudim marke Brazilije ili komad za komad celog sveta. — Dopisujem se na španskom i engleskom jeziku.

Alberto Martins

Banco do Brasil

CAMPINAS (SP)
(Brazil)

Nudim marke Poljske u zamenu za Jugoslovenske marke. Dopisujem se na poljskom i nemačkom jeziku. Menjam i cele serije sa žigom prvog dana (FDC) - preporučeno.

Mgr. Smendor Edmund

LODZ I

Ul. Targowa 16 m. 2 (Poljska)

Za jugoslovenske marke od 1945 godine do danas nudim sva izdanja Poljske od 1945 godine, na bazi kataloga
»Zumstein 1956«

Inž. NOWICKI JAN

GLIWICE

Ul. Novotki 38 (Polska — Poljska)

TRAŽIM RAZMENU JUGOSLOVENSKIH MARAKA ZA FRANCUSKE

Pisati francuski ili engleski
Germain Mautalen
72 Rue T. B. Eyries
Le Havre S. M. — France

Hledám jugoslovenského sběratele, který by chtel se mnou vyměňovati neupotřebené jugoslavské známky vydané od r. 1945 za československé téhož vydání, -basis kat. Zumstein,

Korespondence česky a německy na adresu Josef Hubálek

Vysoké Mýto 127/IV Čechy
Československo

MENJAM

filatelistički frankirana pisma sa skupljačima iz Jugoslavije

A. HEINZ GAHREND

Selchowerstrasse 3

Berlin Neukölln

West Berlin - GERMANY

RAZMENU

etiketa sa žižica tražim sa skupljačima iz Jugoslavije. Ne isključujem slanje i poštanskih maraka. Koresp. na francuskom.

Albert CRAEN

74, rue Wayez

ANDERLECHT (Belgique)

Tražim razmenu maraka sa ozbiljnim skupljačem iz Jugoslavije. Za marke i prigodne koverta Jugoslavije nudim isto iz Poljske. Partneri mi mogu pisati i srpski a verujem da će razumeti moja pisma pisana na poljskom jeziku

Sieniatowicz Wladyslaw

BIELAWA D/S I.

Ul. Nowobielawska 40/I

(Polska — Poljska)

STARE SRPSKE NOVČANICE

godina 1867, 1905, 1914 tražim po jedan komad. Tako isto 1000 din. pretiskana 4000 kruna i 100 dinara, pretiskan 400 kruna. Molim ponudu.

Vladimir Lahman

Spiit — Bagata 23

ПЛАТИТЕ ОДМАХ
ДУЖНУ ПРЕПЛАТУ!

Primam pretplatu za list
PACIFIC STAMP AND HOBBY CLUB,
Hollywood USA.

Pretplata za godinu dana iznosi Din.
450.— Pretplatu i upite slati na adresu
Tihomir Delja, Terazije 35/V Beograd

Kupujem prefilatelistička pisma Srbije

Dimitrije Janičijević
Vojislava Ilića 32
BEOGRAD

Sakupljam i menjam
PRIGODNE ŽIGOVE I CELINE
Srbije, Stare Jugoslavije i F. N. R. J.
Milan Ilić, Beograd. Ul. 7 Jula br. 11

Interesuju me
Avionski letovi celog sveta
Ponude slati na adresu
Tihomir Delja Beograd, Terazije 35/V

TRAŽIM

razmenu poštanskih maraka sa
sakupljačima iz Jugoslavije

Rudolf Bieler
BERNBURG/SAALE
Leopoldstrasse 23
D. D. R. — Germany

Pošaljite mi etikete od žličica.
U zamenu šaljem poštanske marke.

VAN DYCK KAREL

Pieter van Passenstraat. 31
WILRIJK (ANTW.) BELGIE

Pošaljite mi

novčanice — banknote, koje su bile
u upotrebi na teritoriji Jugoslavije.
U zamenu šaljem poštanske marke,
a po želji i drugo

KARL KEGKEVICH
GRAZ, Wienerstrasse 5/III
Österreich

Filatelisti koji žele razmenu sa filatelista-
ma iz Bugarske neka saopšte svoje želje
Savezu filatelista Bugarske na adresu:

Union des sociétés philatéliques Bulgares
SOFIA (BOX: 662)
Bugarska

Za bolje marke i prigodne serije Jugosla-
vije, dajemo isto od maraka Poljske. Do-
pisujemo se poljski i francuski.

Ing. Stanislas Golofit
WARSZAWA/ZELAZNA
16/18 m. 155 (Polska)

Ing. Jozef Falkowsky
WARSZAWA, PROSTA 50/11
(Polska — Poljska)

Tražim razmenu maraka sa filatelista-
ma iz Jugoslavije. Dopisujem se na poljskom,
ruskom i nemačkom jeziku.

Jerzi Modrzewski
SZCZECIN
Ul. Brzozowskiego 18 m. 8
(Polska — Poljska)

Želim razmenu maraka sa ozbiljnim fila-
telista-ima iz Jugoslavije. Dopisujem se i na
srpsko-hrvatskom jeziku. Pisma molim
vazdušnom poštom

Dr. Michail Dolgovskij
Reynolds Memorial Hospital
GLEN DALE, W. VA
(U.S.A. — S.A.D.)

Traže razmenu sa filatelista-ima iz
Jugoslavije filatelista-ima iz Istočne Ne-
mačke (D. D. R.):

Gottfried Puff
TREUEN i V.
Opitzstasse 16

Dieter Reinhold
ROSTOCK i/Mecklbg
Felix Stillfriedstrasse 15

Alwin Fehrmann
DRESDEN A/21
Kleinhausweg 25

Hans Klinger
LÖBAU / Sachsen
An der Wiedemuth 6

Otto Westphal
POTSDAM
Stalin Alee 50

Gerhard Engert
SCHÖNHEIDE (Erzgebirge)
Postfach 40

Tražim veze sa filatelistima iz Jugoslavije sakupljačima tematike: životinje, cveće, ptice itd. kao i svih višebojnih maraka i avionskih izdanja.- Zanimaju me i sve marke Jugoslavije:

V. BOBEICA
106, Rue Toamnei
BUCURESTI 9
Roumanie

TRAŽIM

veze sa skupljačima etiketa sa žižica ili sa licima koja mi ih žele slati Korespod. francuski i engleski.

L. VAN LINTHOUT,
140, Rue Antonine Dansaert
Bruxelles (Belgique)

LAVOSLAV JERG

Nar. banka filijala. TRAVNIK želi da kupi i traži ponude: MICHEL katalog za 1955 ili 1954 s dodacima i Album »Jugoslavija« permanentan.

RAZMENU

etiketa sa žižica tražim sa skupljačima iz Jugoslavije. Korespondent na francuskom.

Mlle Lucienne Servaty,
19, Rue G. Bodson
Dohain
(Province de Liège) Belgique

TAKSENE MARKE

poništene Srbije, Crne Gore, Bosne, i Hercegovine, biv. Jugoslavije, zatim sva okupaciona izdanja, STT »B« i samoupravna izdanja (oblasti, okruzi, banovine, srezovi, gradovi i opštine) — KUPUJEM

Zainteresovan sam i za taksene marke Albanije, Bugarske, Grčke i Turske.

Dimitrije Spajić
Lomina ul. 12
Beograd III

Vršim pretplatu za list PACIFIC STAMP AND HOBBY CLUB, Hollywood USA.

Pretplata za godinu dana iznosi Din. 450.—. Pretplatu i upite slati na adresu

Tihomir Delja, Terazije 35/V, Beograd.

UZIMAM PREFILATELISTIČKA

I OSTALA PISMA I CELINE:

Bosne, iz vremena turske vladavine; Austrijske okupacije Bosne 1878—1880; Turske pošte na teritoriji današnje FNRJ; Bugarske za vreme okupacije naših krajeva u prošlosti; Savezničke pošte iz Prvog svetskog rata na Krfu i Solunskom frontu; Sva pisma koja su prešla srpsku granicu u oba pravca prošla kroz karantin (t. zv. „Kolera” pisma).

Dajem u zamenu marke stare Jugoslavije i FNRJ, Srbije, Bosne i Hercegovine i okupacijske marke; na zahtev i novčanu naknadu

H. LEDERER
Beograd, Dr. Keštera ul. br. 13

Veze sa skupljačima iz svih zemalja omogućuje vam

„LE COURRIER DES ECHANGISTES” mesečni list za internacionalnu razmenu i korespondenciju.

Pišite još danas na adresu redaktora:

A. JACOBS,
59, Avenue de France
Anvers (Belgique)

RASPAR MARKE NAŠE ZEMLJE NEPONIŠTENE I PONIŠTENE U NEOGRANIČENIM KOLIČINAMA KUPUJEM PO SPORAZUMU

Bora Miletić, Sokobanja

Filatelističku razmenu pruža:

„ASSOCIAZIONE FILATELICA INTERNAZIONALE”
Palermo, Via Pietro Ranzano, 8
Italia

Već 33 godine neprekidno izlazi filatelistički list

„RELATIONS ET AMITIÉS”

koji ima 7.000 registrovanih filatelista. Omogućuje vam uspešnu razmenu sa celim svetom

J. G. Borremans, 98, Digue de Mer,
Ostende (Belgique)

Tražite odmah ugledni broj

„LE COURRIER DES ECHANGISTES”
Anvers, 59, Avenue de France
Belgique

Veze sa skupljačima iz svih zemalja omogućuje vam

„LE COURRIER DES ECHANGISTES” Mesečni list za internacionalnu razmenu i korespondenciju. Pišite još danas na adresu redaktora:

A. Jacobs, 59, Avenue de France
Anvers (Belgique)

Filatelisti celog sveta čitaju

„LE COURRIER DES ECHANGISTES”
Rédaction: Anvers, 59, Avenue de France
Belgique

„VOJVODINA“

PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
I IZVOZ DUVANA

U NOVOM SADU

Ulica Branka Bajića 9 — Telefon: 34-41; 26-74

Proizvodi, otkupljuje, obraduje i izvozi renomirane vojvodanske
duvane tipa:

»Segedinska ruža«, »Debrecin«, »Nova Črnja«, »Zrenjanin«
i »Sabolč«

„VOJVODINA“

ENTREPRISE DE PRODUCTION ET
EXPORT DE TABAC

NOVI SAD — Yougoslavie

Ul. Branka Bajića 9 — Téléphones: 34-41; 26 74

Produit, achète, travaille et export les tabacs de Vojvodina
bien renommés:

»Rose de Segedin«, »Debrecin«, »Nova Črnja«, »Zrenjanin«
et »Sabolč«

„VOJVODINA“

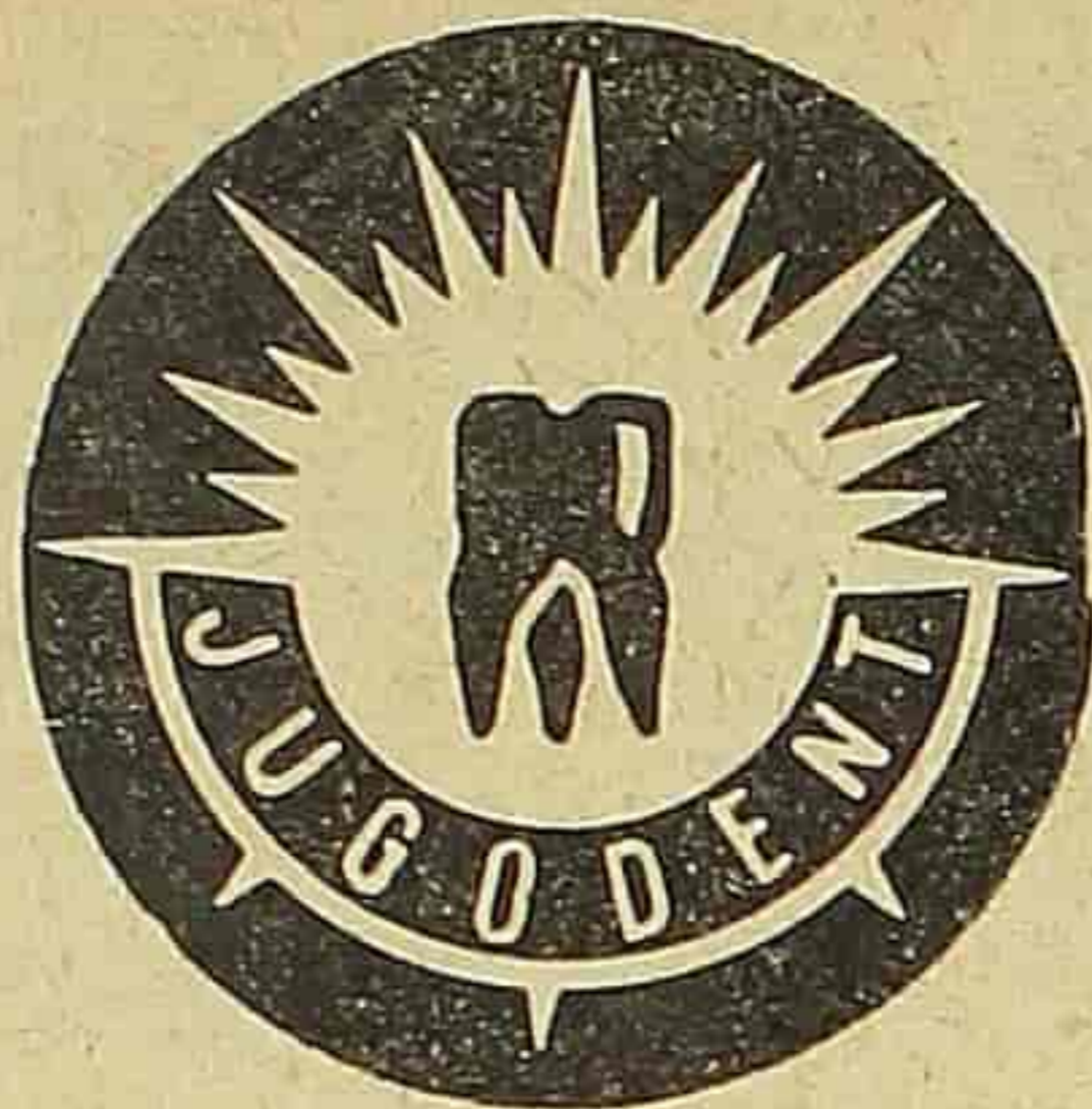
UNTERNEHMEN ZUR ERZEUGUNG
UND AUSFUHR VON TABAK

NOVI SAD — Jugoslavien

Ul. Branka Bajića 9 — Telephone: 34-41; 26-74

Erzeugt, bearbeitet, kauft und verkauft sowie auch exportiert
die besten Tabakarten aus der Wojwodina:

»Segedinska ruža«, »Debrecin«, »Nova Črnja«, »Zrenjanin«
und »Sabolč«

„JUGODENT“

FABRIKA ZUBOTEHNIČKIH UREĐAJA I INSTRUMENATA

Novi Sad, Fruškogorski put 11

Telefoni : centrala 41-44
 komercijalno 22-42

Proizvodi : Aparate i uređaje za zubarstvo i zubnu tehniku, pored dosadašnjeg širokog asortimana proizvodi „UNIT“ aparate i niz drugih artikla, koji se stavljaju na raspoloženje zubarskoj praksi. Vršiti sve uslužne radove, kao i popravke svojih aparata.

„JUGODENT“

FACTORY OF EQUIPMENT AND INSTRUMENTS FOR DENTAL SURGERY

Novi Sad, Yugoslavia — Adress : Fruškogorski put 11

Telephones : Direction 41-44
 Sales dept. 22-42

Produces equipment and instruments for dental surgery; well known for their standard chest with complete set of instruments for operations „UNIT“

„JUGODENT“

SPEZIALFABRIK FÜR ZAHNÄRZTLICHE AUSTATTUNG
UND INSTRUMENTE

Novi Sad - Jugoslawien - Adresse . Fruškogorski put 11

Telephone : Direktion 41-44
 Verkaufsabteilung 22-42

Erzeugung von zahnärztlichen Apparaten und Instrumenten. Renommier-
tes Standarderzeugniss „UNIT“ kompletter Instrumentenkasten für zahn-
ärztliche Operationen.

Zusendung von Katalogen auf Wunsch!

„Auto-karoserija“

preduzeće

za izradu

autokaroserija

Novi Sad

Filipa Višnjića br. 5

Telefon 25-97

izrađuje sve vrste autobuskih karoserija,
kao i karoserija za specijalnu namenu
po savremenim principima izrade.

Izrada karoserije solidna uz pristupačne cene.

INDUSTRIJA ZA PRERADU PAPRIKE FUTOG - A. P. Vojvodina

Telefon br. 13 — Telegram : »PAPRIKA« Futog

PROIZVODI:

od isključivo plemenite paprike

„D“ Delikates plemenito slatku papriku	5 ruža
„IR“ Prirodno plemenitu slatku papriku	4 ruža
„IIR“ Prirodno plemenitu poluslatku papriku	3 ruže
„IG“ Crveno ljutu papriku	2 ruže
„IIG“ Bledo ljutu papriku	1 ružu
„M“ Merkantil ljutu papriku	—

Želite li da Vam jelo bude ukusno ?

Zato kod spravljanja jela upotrebljavajte samo FUTOŠKU mlevenu papriku! — Kod prve upotrebe uverićete se o njenom visokom kvalitetu!

Kod kupovine mlevene paprike tražite od Vašeg trgovca samo FUTOŠKU MLEVENU PAPRIKU, koju proizvodi

INDUSTRIJA ZA PRERADU PAPRIKE - Futog

INDUSTRIJA ZA PRERADU PAPRIKE FUTOG - Jugoslavien

Gewürzmühle für Paprikaerzeugung — Futog — Jugoslavien

Telef. Futog 13 — Telegramme ; PAPRIKA Futog

Erzeugung ausschliesslich nur von Edelpaprika.

Unsere Handels-marken sind:

- „D“ „Delikatesse“ edelsüßer Paprika „FÜNF ROSEN“
- „IR“ Natürlich edelsüßer Paprika „VIER ROSEN“
- „IIR“ Natürlich halbedelsüßer Paprika „DREI ROSEN“
- „IG“ roter scharfer Paprika „ZWEI ROSEN“
- „IIG“ bleicher scharfer Paprika „EINE ROSE“
- „M“ Merkantil scharfer Paprika

Gutes Gewürz — schmackhaftes Essen !

Bedienen Sie Sie deshalb bei der Zubereitung Ihrer Speisen nur des echten Futoger Paprikas! Der erste Versuch wird Sie davan überzeugen, dass unser Paprika an Farbe und Geschmack den höchsten Anforderungen entspricht.

Lassen Sie sich durch Ihren Gewürzhändler nur echten FUTOGER PAPRIKA mit unserer Handelsmarke versehen, liefern.

Gratiszusendung von Qualitätsmustern auf Wunsch.

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavia

Telephone: 21-21

21-22

21-61

Nous produisons:

Conducteurs isolés

Fils et câbles nus en cuivre et en aluminium

Fils de dinamo, ronds, profiles avec soie, coton, papier et glace

Barres, profils et tubes en cuivre

Barres, profils et tubes en laiton

Alliages de cuivre

Alliages de plombe

Alliages de nickel

Métaux blancs

Câbles en acier

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavia

Telephones: 21-21

21-22

21-61

**Manufactures following Articles of
First class quality:**

Insulated conductors

Bear copper transmission lines

Insulated dynamo wires

Copper ropes

Copper and brass tubessbars and shapes

Special bronzes

Phosphorous copper

Steel ropes

White metal and other

Metal compositions for bearings.